

Keleti Újság

Noviszád, 1939 november

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 321. szám

AZ USZÓ AKNAK Anglia körül

lehetetlenné teszik a hajóközlekedést

**A német tengeralattjárók minden hajót megtorpedóznak — Ujabb négy hajó futott aknára — A „Carica Milica“ 6000 tonnás jugoszláv hajó is elsüllyedt
A harctereken nem történt lényeges esemény — Német repülőgépek Skócia felett**

Berlinből jelentik: A német tengeralattjáró flotta az eddigénél sokkal kíméletlenebb harcot indít meg a szövetségesek kereskedelmi hajói ellen. Eddig az volt a szokás, hogy a német tengeralattjáró először megállította a kereskedelmi hajót és csak akkor süllyesztette el, amikor legénysége már a mentőcsónakokba szállott. Mivel azonban a szövetségesek kereskedelmi hajóikat ágyúkkal szerelik fel, a német tengeralattjárók parancsot kaptak, hogy a felgyvertett kereskedelmi hajókra minden figyelmeztetés nélkül lőjék ki torpedóikat.

Brüsszelből jelentik: Vasárnap a tenger több aknát sodort a belga tengerpartra, amelyek ott felrobantak és súlyos károkat okoztak.

A tengeren uszó német aknák igen súlyosan fenyegetik a hajókat. Londonba érkezett hírek szerint vasárnap éjjel három hajó süllyedt el, amelyek német aknába ütköztek: az 1.586 tonnás svéd Borgesson, a 2.492 tonnás angol Blackhill és az 5.857 tonnás olasz Grazia hajók. Mindhárom hajó Anglia keleti partvidékén süllyedt

el, ahol német aknába ütközött a Simon Bolivar és Karikamilai hajó is.

Későbbi jelentések szerint a Grazia Anglia keleti partjairól mintegy hét mérföldre ütközött német aknába és néhány perc alatt elsüllyedt. A szerencsétlenség alkalmával a hajó öt embere életét veszítette. A segítségül sietett két hajó, a Grazia személyzete közül harminc embert megmentett. A mentőcsónakok a tengeren cirkálnak, hátha találnak még hajótöröttet. (A. A.)

A szabadon uszó aknák nagy veszélyt jelentenek a hajókra

Amszterdamból jelentik (A. A.): Az északnyugati szél Anglia partvidékéről nagyszámban szakított el aknákat, amelyeket az ár a holland partokig sodort, ahol nagy veszélyt jelentenek a hajózásra.

A Telegraf című lap jelentése szerint Hollandiába érkezett jelentések szerint a tenger árja nagymennyiségű uszóaknát sodor magával. Így Suvenbanknál, Hön Van Holland kikötő közvetlen közelében is számos uszóaknát láttak.

A Simon Bolívar áldozatainak száma

Amszterdami jelentés szerint a Simon Bolívar elsüllyedése után kiadott veszteséglista szerint 99 utas és a személyzet 27 tagja vesztette életét a katasztrófa alkalmával.

A JUGOSZLAV KERESKEDELMI TENGERÉSZET VESZTESÉGE

Londonból jelentik az Avala: A »Carica Milica« 6.000 tonnás jugoszláv hajó Anglia keleti partja közelében aknára futott és elsüllyedt.

A »SIMON BOLIVAR« MEGMENTETTJEI

Londonból jelentik: A »Simon Bolivar« hajó tulajdonosának londoni irodája közli, hogy eddig 262 megmentett utas névsora áll rendelkezésére. Ezek közül 192 Londonban, 14 Cholseteeben, 17 Doow-

corban, 49 pedig Harwichben van. A megmentettek között van 48 brit, 150 holland állampolgár, míg a többi német, spanyol, norvég, svájci és kolumbiai. Azt hiszik, hogy a hajón 400 utas volt, de azok pontos számát még mindig nem tudják.

AZ USZÓ AKNAK TOVÁBBI ÁLDOZATAI

Rigából jelentik: A »Kovno« nevű litván hajó, amely Nagybritánia felé hajózott, Rotterdam közelében német uszó aknába ütközött és elsüllyedt. A huszfőnyi személyzet közül egy életét veszítette.

FRANCIA HADIJELENTÉS

Párisból jelentik (A. A.): A francia hadijelentés a következőképpen hangzik:

»Nyugodt nap. Helyi tűzérési tűz. Az elmúlt négy hét alatt tengerészletünk Németországnak szánt több ezer tonna árut zsákmányolt.«

Berni jelentés szerint a svájci határmenti Basel város egy uccá-

jára két gránát esett. Az egyik gránát felrobbant és két személyt súlyosan megsebesített. Szakértők megállapítása szerint a gránátok nem német gyártmányúak voltak. (A. A.)

A tegnap reggel kiadott francia jelentés ezeket mondja:

»Az éjjel nem történt semmi különös.«

Német repülőgépek a skót partok felett

Amszterdamból jelentik: Londoni hírek szerint tegnap Eszaki-Skóciában és a Firth of Forth öbölben, valamint Skócia partvidékén légi riadót rendeltek el, mert ellenséges légi támadás fenyegett. (A. A.)

A szovjet nem támadja meg Finnországot

Kopenhágából jelentik: A szovjetsajtónak szokatlanul éles finnellenes támadásai nem jelentik azt, hogy a szovjet meg akarja támadni Finnországot — állapítja meg a Politiken című nagy dán lap. Szovjetország bel- és külpolitikájával ellentétben áll a Finnországba való betörés és ezért nem is kerül sor erre.

A FRANCIÁK ELADJAK A ZSÁKMÁNYOLT ÁRUKAT

Marseilleből jelentik: Michelet altengernagy kijelentette, hogy a blokáthatóságok rövidesen nagymennyiségű árut fognak eladni, amit elkoboztak az ellenségeskedés kezdete óta. A marseillei tengerészeti hatóságok többek között 39 tonna borsot és 120 tonna teát is eladnak.

A BALTI NÉMETEK KICSERÉLÉSE

Rigából jelentik (A. A.): Lettországból eddig 25.000 németet telepítettek vissza a birodalomba. Ez a Lettországból lakó németeknek egyharmada.

A FINN PARLAMENT TITKOS ÜLÉSE

Helsinki jelentések szerint a finn parlament titkos ülésén foglalkozott a finn—szovjet vitás kérdésekkel. Finn oldalról az ülés után ismételtén kijelentették, hogy a szovjet—finn tárgyalások nem szakadtak meg.

HOLLAND ÉS NÉMET REPÜLŐGÉPEK HARCA HOLLANDIA FELETT

Amszterdamból jelentik: Vasárnap reggel légi harc volt Hollan-

dia felett egy kétmotoros német bombavető és holland ellenőrző repülőgépek között. A holland kormány tiltakozását fejezte ki emiatt Berlinben. Félhivatalos közlés szerint a német repülőgépek holland felségterületet képező tenger felett repültek, mire a holland ellenőrző gépek gépfegyvertűzet indítottak a német gépekre, amelyek ezután eltűntek. Később még két német gépet vettek észre a hollandok és ezekre tüzelést indítottak.

OLASZORSZÁG CÁFOL

Rómából jelentik: (A. A.): Teljesen alaptalan az a hír, amit egyes angol lapok közöltek a párisi rádió nyomán, hogy Olaszország közölte a német kormányval, miszerint érdeklődik Hollandia és Belgium területi sérthetatlensége iránt.

BELGA TILTAKOZÁS LONDONBAN

Brüsszelből jelentik (A. A.): Hivatalos közlés szerint a londoni belga nagykövét tiltakozott az angol kormányval, mert brit repülőgépek megsértették Belgium semlegességét.

Brüsszeli jelentés szerint a belga kormány ismét engedélyt adott arra, hogy a katonáknak rövidebb szabadságot adjanak.

HALLÓ!

Az Etna tüzhányó ismét működni kezdett. Szombat este óta a kráter nagy tömegben önti a lávát, amely vörös fényvel világít.

Spanyolországban Granda és Sevilla között az országuton az elmúlt éjszaka súlyos autóbaleset történt, amelynél Davilla tábornok, a sevillai kerület parancsnoka, volt hadügyminiszter megsebesült. A tábornok állapotát orvosai súlyosnak mondják.

Az amerikai hadügyminisztérium egy repülőgéppárral szerződést kötött 13 millió dollár értékű repülőgép motor szállítására.

A Newyorkban székelő nemzetközi pénzügyi szakértők tanulmányozni fogják egy nemzetközi bankár szervezet létesítését, amelynek az amerikai köztársaságok bankjai közötti együttműködés tervezetét kell kidolgoznia.

A belgiumi Vtenverg község közelében összeütközött két villamos kocs. Az összeütközés alkalmával tizen megsebesültek, közöttük hárman életveszélyesen.

Budapesten vasárnap finnbarát tüntetést tartott a finn-magyar társaság. A tüntetögyűlésen a budapesti finn követ is megjelent. Tasnády-Nagy András volt igazságügyminiszter tartotta az ünnepi beszédet, amelynek során a következőket mondta: »Közös nemzetünket nemcsak a közös eredet, hanem a hasonló sors is összeköti. Mindkét nemzetet elnyomták valamikor, de egyik sem tudott ebben megnyugodni és rabságban élni«. Nagy sajnálkozását fejezte ki afelött, hogy Magyarország ma nem tehet mást a finn nemzet érdekében, minthogy testvéri érzéséről biztosítja.

Indiában, a bombayi kerület Sukur városában hinduk és muzulmánok összeütköztek. Az összeütközés folyamán hat muzulmán és öt hindu életét vesztette, huszonhárman pedig megsebesültek. A zavargások során a tüntetők több hindu és muzulmán üzletet kifosztottak.

Roosevelt elnök, aki hosszabb időt töltött Hyde Parkban, tegnap reggel különvonaton visszatért Washingtonba.

Lüttich közelében az egyik szénbányában elromlott az emelő. A baleset alkalmával két bányász életét vesztette, négyen pedig megsebesültek.

Az ausztráliai Sydney repülőtere felett két repülőgép gyakorlatozás közben összeütközött és lezuhant. A két gépben ülő hat katona életét vesztette.

Az egyik londoni hidon egy autóbusz a korlátnak rohant. Az összeütközésnél harminc személy megsebesült.

A kínai kormány a mai nemzetközi helyzetnek megfelelő intézkedéseket hozott és ennek következtében a kínai kivitel erősen emelkedett.

A hollandi »Vrendenburg« 6.419 tonnás gőzös Délamerika keleti partjain, Logos sziget közelében zátonyra futott. A hajó megmentésére segélyhajót küldtek ki.

Németországban megnyílt a német technika és gazdasági propaganda kiállítása. Az ünnepélyes megnyitón a bolgár kereskedelmi miniszter, a szófiai német követ, valamint a német-bolgár kereskedelmi kamara vezetősége is megjelent.

Hogyan telepítik át a zsidókat a Lublin-vidékre?

A kopenhágai Politikai berlini munkatársa részletes tudósításban ismerteti azt a német tervet, hogy Lengyelországban, Lublin vidékén zárt zsidó telepet akarnak létesíteni és 1940 november 1-ig Németország területéről minden zsidót ide telepítenek.

A dán lap szerint eddig 22.000 zsidót szállítottak a Lublin-vidékre Ausztriából, főleg Bécsből, továbbá Mährisch Ostrauból és Kattowitzból. Bécsből és Mährisch Ostrauból, mint a lap írja, egész családokat vittek Lublinba, míg Kattowitzból csak a férfiakat szállították el, a nőkre és gyermekekre később kerül sor. Ennek az intézkedésnek állítólag az a magyarázata, hogy a lublini területen még nincs elég lakóház befogadásukra. A férfiakra hárul az a feladat, hogy mindenek előtt felépítsék a lakóházakat. Az áttelepített zsidók csak a legszükségesebb ruhadarabokat és három napra való élelmet vihetnek magukkal.

hátrahagyott vagyonukat külön erre a célra alakított zsidó bizottsá-

gok értékesítik és az így befolyó pénzekből fedezik a költségeket s egyenlítik ki az esetleg rendezetlenül maradt adósságokat.

Az emigrálásra kiválasztott zsidó átadja lakásának kulcsát a bizottságnak és a bizottság a helyi hatóságokkal egyetértésben eladja a lakásban talált holmikat. Némely esetben megengedik, hogy a feleség és a gyermekek legfeljebb félévig a lakásban maradjanak, mialatt a család új egzisztenciát alapít. Az új zsidó telepések egyelőre

a földeken, vagy az építkezéseknél dolgoznak.

A lublini területre előzőleg minden lengyel lakost eltávolítottak, csak a lengyelországi maradtak meg. Most minden munkát a német hatóságok ellenőrzik, de a terv az, hogy

a zsidóság később bizonyos autonómiát kap és önmagát adminisztrálhatja,

de a legfelsőbb felügyeleti hatóság mindig német marad.

A sabarmati szeptember

Gandhi újabb hatszáz méter vásznat szőtt és most India függetlenségéért harcol

Az indiai angol alkirály, mint a világlapok jelentik, immár másodszor folytat egy-egy órást tárgyalást Mahatma Gandhival, aki, mint most a Hindostan Times nem is tagadja, az indiai nemzeti kongresszus határozatával a háta mögött Előindia függetlenségét akarja kiharcolni. Gandhi, a »nagy szellem«, Ifju-India megteremtője és vezére, most

a 69. életévében van

és mióta Romain Rolland könyvet írt róla, azóta a világ legelső diplomatai közé sorozzák. Gandhi egyike azoknak, akikhez az önérdék, vagy más, kellemetlen hiedelem közel sem férhet. Nem álmodozó természet, sem fantasztá; hanem szociológus és politikus, de ez aztán a javából.

Mint önkritikus utolérhetetlen.

Minden mozdulatát az ön-ellenőrzés kíséri. Igazi neve: Mohandas Karamchand Gandhi, 1869-ben született. Többet alig tud róla a világ. Ama angol bírő, aki 1922-ben lázítás címén hatévi fegyházra ítélte, az ítélet indoklásában ezeket jegyezte meg: »Még azok is, akik Gandhi politikájával szemben állnak, úgy néznek fel az elitélre, mint emberre, akinek nagy ideáljai és nemes, szinte szent céljai vannak.« Nos, ez a különös ember, miután 1921 óta nagyjából hallgatott, négy év óta pedig teljesen visszavonult, most előlép és újból és újból

szembeszáll az angol-indiai törvényeknek hazájára vonatkozó helytelenségeivel.

Nagy szó ez a világpolitikában. India sokat jelent, India függetlensége még többet, a független India esetleges önálló akarata pedig mindent — az angolok számára...

...»GOD IS TRUTH!«...

Gandhi egy ugynevezett A.....

ban lakik — írja a Hindostan Times riportere, aki meglátogatta a hetvenéves Mahatmát Sabarmatiban, — ez az ashram, legjobb fordításban: kiskolostor, apró telep, éppen csak akkora, hogy a terményeivel és állataival egy-két embert eltartson. A kapuban fiatal gyerekek találkoztak. Ruhája fehér, goromba vászon, amit a Mahatma szőtt. Gandhi azonnal fogad a gyerek közlése szerint. Apró kerten át a folyóparton álló házhoz érünk. Széles tornácson asztalka áll, mellette ül Gandhi, amint éppen a feleségének segít — burgonyát hámozni.

(Gandhi, ez már nem ujság, minden házimunkát elvégez, hogy ne jét minél hathatósabban megkímélje.)

— Szeretettel üdvözlöm uram, — köszönt. — ha elfáradt, foglaljon helyet és közele velem a kívánságait!

Ámultan állok. Képzeletben Gandhi valami mérhetetlenül tudós kinézésű embernek alakult és most itt látok egy apró, girbegörbe-csontu, pápaszemes, inas hindut, nagy melankóliára valló szemekkel,

kifejezéstelen arccal és egy ócska, filléres ókulárral.

A szavai azonban még udvariasságokban is hegyesek, mint a tör. Rögtön rájövök: ezzel az emberrel vitatkozni annyi, mint az Indiai óceánt átúszni. Kilátástalan.

Késtem nyújt felém. Ha örömet lelem benne, segítek burgonyát hámozni. Munkaközben egészségesebbek a gondolatok. Mint utóbb megtudtam,

Gandhinál csak úgy lehet megmaradni, ha a látogató valamit dolgozik.

Ő maga naponta legalább egy órát tölt a szövökerekenél, 1926 óta hat-hét méter vásznat szőtt és most ké-

szül arra, hogy — átépíti a házat. — Ha majd megöregszem, egy kis kényelmet igazán nem vonok meg magamtól — mondja és nevet.

— Két órát átbeszélgettünk, politikáról, házképzésről, tengerikagylókról, Churchillről, a Marschcsillagról, a ceyloni gyöngyökről, arról, hogy Gandhi most akar belekezdeni egy könyv írásába, Hitlerrel, akit

minden idők egyik legnagyobb szervezőjének tart

és Rooseveltről, aki szerinte nagy — üzletember. Beszélünk a méhek lustaságáról, amit Gandhi két év óta figyel, a Maginotvonallról és a csődbejutott amerikai világkiállításról. Közben megtisztítottunk félzsák burgonyát és Gandhi megtanított egy új imádságra. A most folyó eseményekről nincs véleménye. Mihelyt erről kérdeztem, a falon függő jelmondatra mutatott: »God is truth, the may to truth lies through Ahimsa, (Non violer) — Isten az igazság, az igazsághoz vezető út a szelidségen át vezet (Ahimsa).

Hogy ez a felirat miért dízelt a szeptember házában, sokan értik, sokan nem. Az angolok — aligha.

Fokos István

Az Orient-expressz lángokban

Bród és Vinkovci között kigyulladt a vonat egyik kocsija

Vinkovciról jelentik: A vasárnapra virradó éjszaka Vinkovcira érkező Orient-expressz rendkívül nagy veszélyben forogott.

Kigyulladt az egyik vagon és csak az utolsó percben sikerült megakadályozni a nagyobb szerencsétlenséget.

A tűz Bród állomás elhagyása után keletkezett. Két kocsit összekötő részen támadt a tűz eddig még meg nem állapított módon.

Valószínűleg vonatszakra akadt meg az összekötő folyosó bőrrel és vászonnal bevont részén.

A vonat nagy sebessége következtében a tűz gyorsan terjedt. Hamarosan meggyulladt az utána következő kocsik külső burkolata is. A sötét éjszakában robogó vonat égő kocsija úgy tűnt fel, mint hatalmas lángokkal lobogó fáklya.

A tüzet az egyik pályafelügyelő fedezte fel és telefonon értesítette a következő pályáról. Az ór a vonatot megállította. Éppen az utolsó percben, mert

a tűz már azon a ponton volt, hogy áttérjed a kocsik belső részére is.

A tüzet eloltották és a vonat Vinkovcira ment, ahol az égett kocsik lekapcsolása miatt hosszabb ideig késlett.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

Okirathamisítás, bélyegnyalás, vesztegetés

Elkészült a vádirat Magyarév Vojin volt petrovgrádi rendőrtisztviselő ellen

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi rendőrségi elöljáróság utlevélosztályán leplezett visszaélések ügyében befejeződött a vizsgálat, amely súlyosan terhelő adatokat eredményezett Magyarév Vojin rendőrtisztviselő, az utlevélosztály volt referense ellen, akit, mint ismeretes, már a vizsgálat elején letartóztattak és szeptember 23-án óta vizsgálati fogságban van.

Magyarév Vojin a rendőrség utlevélosztályán teljesített szolgálatot és az utlevél, tartózkodási és állampolgársági bizonyítvány iránti kérvények ügyét intézte és ezekkel követte el visszaéléseit. A vizsgálat összesen

60 rendbeli sikkasztást állapított meg,

azonkívül megállapították, hogy Magyarév »ajándékot« fogadott el az ügyfelektől olyan munka végzésére, amire hivatalánál fogva amugyis köteles volt és amit még így sem végzett el.

A legtöbb sikkasztást a tartózkodási engedélyekkel követte el. A törvény értelmében ugyanis minden külföldi állampolgárnak hathavonta meg kell újítani tartózkodási engedélyét. Az engedélyt 47 dinár okmánybélyeggel ellátott kérvénnyel kell kérvényezni, amit a rendőrség a báni hivatalhoz továbbít és az hozza meg írásbeli határozatát Magyarév átvette a kérvényeket, de nem iktatta és nem továbbította, hanem

az okmánybélyegeket megtartotta és szóbelileg értesítette a kérvényezőket, hogy megkapták a tartózkodási engedélyt.

A kérvényezők ezt tudomásul vették írásbeli határozat nélkül is és hat hónap múlva újabb kérvényt adtak be, amely hasonló sorsra jutott. Ilyen kérvényt adott be Felzmann-Mauskopf Ernő, Pohorylle Károly, Oszkár, Ernestina, Móric Henrik és Gizella, Bajor Cézár, Montrezor János, Kovács Pál, Vas Miklós, Konrád Vilma, Vági Károly, Branzovszki János, Straub István hét ízben, Hityil Henrik, Hüpfel Jakab, Jakobovics László, Goldberger László. Ezek közül egyesek még külön juttalommal is honorálták fáradságát. A vizsgálat során a kérvények nagy részét megtalálták Magyarév íróasztalának fiókjában, természetesen a szükséges okmánybélyegeket nélkül.

Hasonló sorsra jutott több utlevélkérvény is. Ezek már többet jövedelmeztek, mert magasabb illeték alá esnek és a legtöbbször 82 dinár okmánybélyeggel bélyegezték fel a károsultak. Többen a meglévő utlevélük meghosszabbítását kérték. Magyarév ezeket a kérvényeket sem iktatta és nem továbbította, hanem bizonyos időn belül értesítette a kérvényezőket, hogy

kérvényüket elutasították.

Ezeket a kérvényeket is megtalálták fiókjában. Ilyen módon Magyarév Berkovics Herman exportőrt, Kohn Sándort, dr. Glinert Ármint, dr. Magyar Károlyt, Klein Jankát, Szarvas Sándort, Krausz Istvánt, Temmer Lászlót, Schossberger Károlyt és Erzsébetet, Gyárfás Jánost, Dragan Józsefet, Naszke Józsefet, Pre-

rau Mihályt károsította meg. Több esetben maga vállalkozott a kérvények megírására és bár tudta, hogy azokat sohasem fogja továbbítani, mégis

30 dinárt számított fel kérvényírásiért.

A legjövendelmezőbb üzlet azonban az állampolgársági bizonyítványokkal való visszaélés volt. Itt a kérvényt 100 dinár állami, 50 dinár városi, valamint 12 dinár báni bélyeggel kell felülbélyegezni, az állampolgársági bizonyítványra pedig 1000 dináros okmánybélyeg kerül sok esetben. Voltak állampolgársági kérvények, amelyeket egyáltalán nem továbbított, azután volt olyan eset, amikor

átvette az 1000 dináros okmánybélyeget és megtartotta,

de a belügyminisztériumot hivatalos aktán értesítette, hogy az okmánybélyeget megsemmisítette. A károsultak Kovakov Vaszilije, Matern Mihály, Keresztesi Viktor, Megden Mária, aki két ízben is adott be kérvényt, Cselio Dragutin, Ilija Petár, Foltin Ignác, Gayer Vitkor, Harmati Zoltán, Mátics Vera, Uhlirs Farkas, Janaty Szvetisláv, Sijahov Szergej, Mátics Milutin és Hüpfel Jakab, akik kevés kivétellel valamennyien lefizették az 1000 dinárt az illetékre.

Az állampolgárságot kérvényezők közül a legsúlyosabban károsult Felzmann Mauskopf Ernő kereskedő, akitől Magyarév az állam kötelékébe való felvételért és állampolgársági bizonyítványért 15.000 dinárt kért. Felzmann Mauskopf 9000 dinárban kiegyezett vele és

lefizette az összeget, de Magyarév még a kérvényt sem továbbította, hanem illetékét megtartotta.

A vizsgálat még megállapította, hogy Magyarév Vojin 1050 dinárért Magyarországra szóló utlevelet adott ki Vass Évának, bár utazását a felsőbb hatóságok nem hagyták jóvá és az utlevelet Koszina Richárd akkori rendőrségi elöljáró jóhiszeműen alá is írta. Mindezekon kívül Straub István kereskedő három ízben is kérvényt adott be nála, bizonyítványt kért erkölcsi magaviseletéről és arról, hogy képes eltartani családját. Magyarév a kérvényeket egyszer sem iktatta, hanem az illetéket megtartotta. Végül hasonló sorsra jutott Lengyel Rozália kérvénye, aki néhány évvel ezelőtt Amerikába költözött és ott eltűnt férje felkutatását kérvényezte.

Magyarév a vizsgálat során tagadta a sikkasztásokat és vesztegetéseket.

Általában azzal védekezett, hogy az ellene megindított eljárás Marjanovics Petár és Radojesics Szteván bosszújának műve, akik haragszának rá, mert jó viszonyban élt Gyurgyics Milorád volt rendőrségi elöljáróval, akivel ők rossz viszonyban voltak. Kijelentette, hogy az összes átvett kérvényeket továbbította az illetékekkel együtt. A fiókjában talált kérvények onnan erednek, hogy nem voltak jól megírva, mire új kérvényt írt és azt továbbította, míg az eredetileg beadott kér-

vények a fiókjában maradtak. Maternről egyáltalán nem vette át az 1000 dinár illetéket az állampolgársági bizonyítványra, Kovakov Vaszilijet pedig nem is ismeri. A Cselio Dragutintól és Hüpfel Jakabtól az állampolgársági bizonyítvány illetéke céljaira kapott összeget kis kézipénztárba helyezte el és hivatala átadásakor azt is átadta. Végül tagadja, hogy Felzmann Mauskopf Ernőtől 9000 dinárt kapott és kijelentette, hogy Vass Éva engedélyt kapott a magyarországi utazásra és nem iratta alá a rendőrségi elöljáróval engedély nélkül az utlevelet.

Ezzel szemben a károsultak valamennyien igazolták a vizsgálat adatait a vizsgálat során tett vallomásokban. Felzmann Mauskopf Ernő

vallomását a 9000 dinárról megerősítette Felzmann Áron kereskedő és felesége, Mária is. Azonkívül megállapították, hogy az inkriminált kérvények sehol sincsenek iktatva. A vizsgálat befejezése után

az államügyészség elkészítette a vádiratot Magyarév ellen,

ugyhogya a törvényszék hamarosan kitűzi a nagy érdeklődéssel kísért ügyben a főtárgyalást, amelyre tanuként megidézik a károsultakat, valamint Makszimovics Nikola rendőrségi elöljárót, Dimitrijeviics Tihomir, Lazarev Velimir, Sztevoevics Milán és Kozlovacski Krszta rendőrtisztviselőket.

Magyarév Vojin védelmével Nedelykovics Bogdán ügyvédet bízta meg.

Kirakatot loptak Noviszádon

A rendőrség elfogott több tolvajt

Ploch Szlávica petrovradini asszony jelentette a rendőrségen, hogy a Bakács ucca 30 számú házban lévő lakására

éjszaka a nyitott ablakon keresztül ismeretlen tettes hatolt be és elloptott nagymennyiségű házi használati tárgyat több ezer dinár értékben.

A rendőrség megindította az eljárást. Csóvics Petár 21 éves munkanélküli cipészegédet kabátlopás miatt letartóztatták. Csóvics ellopta Rádics Ilija cipész és Pivnicski Ráda öszerész kabátját.

Jurisics Jovánka 65 éves nőt őrizetbe vették csavargás miatt. Az a gyanu merült fel ellene, hogy

több lopást követett el.

Taubner Jakab 37 éves bácskapa-

lánkai munkás fát lopott. A noviszádi rendőrség letartóztatta. Dulics Mirkó 19 éves ismert tolvaj ellopta Kaufman Gyula pékségét

kerékpárját.

Dulicsot elfogták, a kerékpárt visszatették tulajdonosának.

Hétfőre virradó éjszaka különös lopás történt Noviszádon. Ismeretlen tettes ellopta Gyogyevics Mita bóröndkészítőnek a Kralja Petra II. ucca 11 számú ház kapujában lévő reklámlüvegládáját, amelyben több női kizitáskák és egyéb bórdiszmuáru volt közszemlén.

A tolvaj a kirakat-ládát elvitte a szomszéd utcába, ott feltörte, a börtárgyakat kivette és elvitte, míg a ládát otthagya. A lopott tárgyak értéke 3000 dinár.

Vasárnapi politikai gyűlések

Dr. Krnjević Juraj dr. Macsek horvát ellenfeleit támadta

Vasárnap az egész ország területén igen sok politikai gyűlést tartottak, ami annak a jele, hogy a parlamenti választásokat rövidesen lebonyolítják.

A dr. Markovics Szvetozár körül csoportosult radikálisok noviszádi szervezete a Park-szállóban ülést tartott, amelyen dr. Prodánovics Zsivkó szoborbráni orvos elnökölt. Az ülésen megjelent dr. Markovics Szvetozár igazságügy-miniszter is. Dr. Markovics beszédében hangoztatta, hogy

manapság nagy szükség van arra, hogy a vojvodinai szerbek összefogjanak.

A radikálispart tagjai három csoportba tartoznak: egy csoport a JRZ-partban foglal helyet, a másik Sztanojević Áca vezetésével dolgozik, a harmadik csoport pedig Makszimovics Bozsídár közoktatásügyi miniszterrel működik együtt. Kivánatos, hogy mind a három csoport ismét egy pártba tömörüljön — jelentette ki a miniszter.

Sztanojević Áca radikális csoportja Rumán tartott gyűlést, melyen a szónokok kijelentették, hogy

dr. Markovics László igazságügy-miniszter megsértette a pártfegyelmet és ezért nem

hajlandók vele együttműködni.

Dr. Csibrilovics Bránko földművelésügyi miniszter vasárnapi népgyűlésén kijelentette, hogy az a véleménye, hogy

a földművesek eddig már kamatokkal többszörösen kifizették adósságukat, tehát a földművesadósságokat véglegesen törölni kell. Ezt meg is fogjuk tenni — hangoztatta a miniszter.

Ez év augusztusában, amikor dr. Macsekkel tárgyaltak, megkérdezték, hogy külön horvát államot akar-e teremteni, mert ha igen, akkor a szerbek létrehozzák a külön szerb államot. Dr. Macsek erre azt válaszolta, hogy **egységes Jugoszláviát akar.** Így történt a megegyezés. A földművespart ellenzi Bosznia és Hercegovina önkormányzatát.

Dr. Krnjević Juraj, a horvát parasztpárt főtitkára Novogradiskán tartott gyűlésen

élesen támadta azokat a horvátokat, akik elégedettek dr. Macsek munkájával, tüntetéseket rendeznek s röpiratokat osztogatnak ellene.

Ezek a szélsőséges horvát nacionalisták fájlatják — mondotta dr. Krnjević —, hogy megszűnt az 1914-es világháború előtti rend-

Buda 1849-es ostromának hősi halottait kiásták a tabáni temető sirjaiból

(Budapest, november.) Borus, sötét novemberi délelőtt. Az egykori tabáni temető csupasz fáidideregve nyújtogatják karjaikat a sárgásszürke égbe. A kiürített temetőt a főváros parkká alakítja át, a hatalmas terület egyik végében már dolgoznak is a kertészet munkásai. Másik végén, az autóbusszvégalomás közelében kisdud csapat áll, némán, meghatottan egy frissen felhányt, hosszú árok körül.

Előrehajolva figyelnek. Mindenki az árok fölé hajlik, amelynek fenekén óvatosan dolgoznak munkások katonák. Az 1849 május 21-i ostrom elesett hős honvédek sírját tárták fel, hogy a tetemeteket átvigyük a szomszédos temetőbe. Itt már gyönyörű környezetben készen várja őket végleges sírhelyük, a 48-49-es hősök nemrég megteremtett szépséges pantheonjában.

Napok óta folyik a munka. A tömegsír kerítés vette körül ezt el-távolították és elvitték azt az obeliszket is, melyet a nemzet kegyele-tele állított a magyar szabadság hőseinek sírja fölé. Hétfőn érkeztek el az ásás során a csontokig, mire abahagyták a munkát és kedden délelőtt feltízre halasztották a folytatást, amikor bizottság jelenlétében kezdték meg a csontok kiemelését a sárga, mázgas talajból.

Aggházy Kamill ezredes, a Hadimúzeum igazgatója, csupa várakozás. A szabadságharcnak ez a kiváló tudósa az ásatásoktól feleletet vár sok kérdésre, hiszen még azt se tudjuk, hány elesett honvédet temettek el 1849 május 22-én a tömegsírba.

Mintegy 60-70 csontvázra számítottok

— mondja. — Tulzottnak tartom azokat az állításokat, hogy 400 hős-t temettek itt el az ostrom utána napon.

Lent áll a sír fenekén, maga is segít a munkában. Fehér gumikesztyűs kezével óvatosan simogatja el a talajt a csontokról, amelyek az ásók nyomán kerülnek elő 90 esztendősi pihenés után az anyaföldből.

TÖMEGSÍR ÉS KOPORSÓK

A mintegy két méter széles és vagy 25-30 méter hosszú sírgödör két végén tömegsírok vannak, középen pedig szorosan egymás mellett vagy

husz koporsó nyomai.

Tetejük nincs a koporsóknak, szem fedélnek sincs semmi nyoma.

— Nagy Sándor József tábornok rendeletéből tudjuk — mondja Aggházy ezredes —, hogy a rendes koporsók nem készültek el idejében. Ebben a rendeletben a tábornok szigorúan megfedi a térparancsnokot, akit el is csapott emiatt állásából. Lehet, hogy az asztalosipar-tüület iratai közt talán megtaláljuk a nyomát annak, mért nem lehetett rendes koporsókban eltemetni a hősöket.

Salamon Géza tanácsnok, a főváros temetőinek legfőbb gondozója némán figyel az exhumálás munkáit. Szemben vele, a sírgödör másik oldalán Bartucz Lajos egy tanár, az európai híri antropológus szakértő szemmel nézi az előkerülő csontokat. Mellette a temető igazga-

tója, aki már előkészítette a hősök új sírhelyét. Egyébként az ő tervei alapján készült el a szabadságharc hőseinek igazán nagyon szép új temetője is.

Rengeteg csontot emelnek ki a földből a munkások és a muzeum katonái. Rozsdás, megbarnult csontdarabok tömegét helyezik el az előkészített ládáknak, lehetőleg minden sír tartalmát

külön-külön, csomagolópapír közé.

Ép koponya már nincs. Darabokra hullva emeli ki az altiszt a koponyákat. A »koporsók« tulajdonképpen csak deszkafallal elválasztott rekeszek, fájuk teljesen elkorhadt. Előfordul, hogy egy-egy ilyen rekeszben — pedig elég keskenyek, félméternél nem szélesebbek — két három koponya is fekszik. Csontváz csupán egy vagy kettő, de koponya három is.

OSZTRÁK EGYENRUHA-MARADVÁNYOK

Aggházy ezredes mindent tud, ami a szabadságharcra vonatkozik. Egész életét, minden szenvedélyét ennek szentelte. Az ő számára a mai nap hősies ünnepi élmény, melyre áhítatos lélekkel várt már régóta.

Közben a munkások ruhafoszlya nyokra akadnak az egyik, eléggé ép állapotban maradt csontváz mellett. — Bluzmaradvány — mondja az egyik.

— Atilla — javítja ki a másik. Csak foszlányok, szertemálló rongydarabok. Érdekes, hogy a csontok közt

egykori osztrák egyenruháról való gombok és egyéb maradványok is akadnak.

Aggházy ezredes nyomban megmagyarázza: a volt császári-királyi katonák, akik átléptek a magyar honvédségbe, megtartották régi egyenruhájukat, így kerültek a sírba ezek a maradványok.

Marékka szedi ki a sírból a szakértő altiszt a koponya-törmelékeket, apróbb-nagyobb csontdarabokat. Az állkapocs-csontokon teljesen épek — szinte irigylésreméltóan erősek — a fogak.

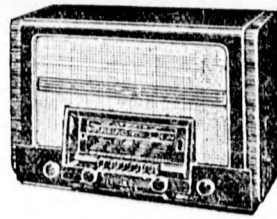
Látszik, hogy fiatalok voltak az elesett hősök. Köztük egy még fejletlen gyermekcsontváz is akadt.

A rendőrkordonon kívül gyülekezik a közönség. Nem sokat láthatnak, hiszen ami érdekes, az a gödörben van, ezt pedig teljesen elfedi előlük a felhányt földtömeg. De azért állnak mozdulatlanul a fázós őszi borulatban. Tudiák, mi történik: elkapja őket az ünnepi hangulat és csak állnak, állnak, anélkül, hogy valamit is láthatnának. Pedig sokáig tart még a munka, ma el se készülnek vele.

A sír mögött fehérlik Horvai János alkotása, a 48-as öreg honvéd ülő márványszobra. Az őszi szellő lelesodor még egy-egy falevelet a fák targonnyáról, egyébként a szobrot kegyeletes kezek gazdagon tele-rakták az őszi színes virágaival. A sírból mind több és több csontdarab kerül a fenyőfaladikókba, friss, hősi magyar életke bus rommelékei és az őszi uvar is mintha az elmulást hirdő avar is mintha az elmulást hirdő. — Is a por és homuvogmuc... »

NEM KELL

batéria.

AZ „1940“ SOROZATNAK

árát és feltételeit megtudhatja, ha prospektust kér. Prospektust díjtalanul küldünk házhöz. A készüléket szakavatott embereim szerelik fel.

PHILIPS 635 V

CSILLÁROK,

csak akkumulátorral működik, minőségben nem marad el a legjobb készülékektől sem.

égők és más villamossági felszerelés, varrógépek stb. állandó raktára.

PHILIPS Radio
РАДОЈИЦА
ТЕОФАНОВИЋ
КР. ПЕТРА 15. НОВИ САД ТЕЛ 30-63

Képviselet Temerinben: Kalmár Tibor és Mátyás, Zsabayon Krnjetin Szlavko

A Senki Földje kunyhójának titka

(Páris, november.) — Senki Földje: rossz értelmezéssel az a terület, ami a Siegfried- és Maginot-vonalak között fekszik s ahol jelenleg német és francia járőrök bolyonganak össze-vissza, hogy »előkészítsék« a nagyobb támadást és kitapasztaíják, miféle veszedelmeket rejt a köcsönösen alak-názott, minden fortélyal védelemre berendezett területű?

Egyik párisi lapban egy francia hadnagy, aki megsebesült a Senki Földjén,

féltelmes kalandjairól számol be és elmondja annak a szörnyű éjszakának a történetét, amelynek folyamán ezek a kalandok előadódtak. A történet pontos helyét természetesen nem jelöli meg a hadnagy érthető okokból — Ot-hat kilométernyi óvatos gyaloglás után értük el a német határt. — meséli a francia tiszt, — s ettől a perctől kezdve jól tudtuk, hogy életünk mákszemnyit sem ér. Feladatunk az volt, hogy keressünk érintkezést a legelőreteltebb német egységekkel. De hogyan? Tudtuk, hogy a terület alá van aknázva, s az eső is esett, alig láttunk valamit, minden óvatosság hiábavalónak látszott.

»PARANCSOLJANAK, URAIM«

— Megmondtam katonáimnak, — ne féljenek, ha szerencsénk van, meg-usszuk a dolgot, ha nem, hát a levegőbe repülünk. A vaksötétben tehát előbbre botorkáltunk. Egy helyen katonás sorban álló földbuckákba botlott egyik emberem.

— Vigyázz, kerülj el! — kiáltottam rémülten.

Tovább, csak tovább. Hirtelen sötét folt bukkant ki az előtérből. Közelebb húzódtunk hozzá. A sötét folt:

közönséges fakunyhó volt.

Tulajdonképpen nem lett volna szabad meg sem érintenünk a kunyhó oldalát. De az éjszaka hideg volt, bőrig áztunk, s tudtam, hogy a Holdnak egy-két órán belül fel kell jönnie. Ezt akartam megvárni s a kunyhó a várakozásra éppen kapóra jött.

— Halatlan óvatossággal megpróbáltam felnyitni az ajtaját. Nem volt bezárva. Villanylámpámmal bevilágítottam, de vigyáztam, nehogy a fény legcsekélyebb sugara is látható legyen kívülről. Aztán megkönnyebbültem. Mert a kunyhó egyetlen priccszerű ágyán

egy ember aludt.

— Most már mindnyójan bemen-

tünk, az ajtót behúztuk magunk után s megráztam az alvó ember vállát. Az illető felriadt: magas, sovány, öregember volt, francia nyelven megkérdezte, mit óhajtok.

— Hogyan kerül ide ön, polgári személy léte? — förmedtem rá.

— Megengedjen, erről nem nyilatkozom — felelte az öregember, de egész magatartásán észrevettem, hogy

— katonával állok szemben.

Az óvatosság arra kötelezett, hogy ha lehet, minél többet szedjek ki belőle. Ezért szóbaeszkedtem vele. Apró kis lámpát gyújtott a bicogó öreg, helyet kínált asztalánál. — Az urak bizonyára szomjasak, fáznak is, parancsoljanak egy kis paraszt rumocskát, igen? — és már hozta is a kiválómárkijú italt. De nem nyultunk hozzá. Hát ha mérgezett? Erre az öreg maga ivott egy poháryit, aztán újból kínált: ezt már nem utasítottuk vissza.

— A titokzatos öregember élelmisére az ágy alatt volt, oda mászott be kekszért és más ennivalóért. Valami igen rossz érzés fogott el. A Holdat vártam nehezen...

— Amint nyugodtan ettünk, egyik katonám

szó nélkül lefordult a székről.

Arca elkékült: néhány pillanat múlva halott volt. Egy másik legényem heves rosszulétről panaszkodott s magam is éreztem, hogy a fejem szét akar repedni. Itt volt a cselekvés ideje: revolveremet kirántottam... de ebben a szempillantásban

olyan ütést kaptam a fejemre, hogy nem tudtam harcolni.

Ki ütött meg, hiszen az öregember mosolyogva ült előttem!

— Parancsol talán valamit? — halottam barátságos szavait, aztán elájultam. Nem tudom, meddig fekhüdhettem egyedül a kunyhóban. Mikor magamhoz tértem, senkit sem láttam körülöttem. S ekkor eszembejutott, hogy talán már hajnalodik... menekülöm kell, de sürgősen! Összeszedtem minden erőmet és kitértem a kunyhóból. Éppen akkor jött fel... s alig tettem husz-harminc lépést, rettenetes robbanás harsant...

a kunyhó a levegőbe repült!

Súlyosan sebesülve kerültem vissza ezredemhez. De az embereim eltűntek. S ma már tudom, miért találkoztam ama kunyhóban a katonás öregemberrel. Azok ugyanazt akarták, amit én: felderíteni az előtérpet...

Megbicskálták az ügyeletes rendőrt az egyik szubotícai kocsmában

A rendőrség erélyes intézkedéseket tesz a bicskázások megakadályozására

Vasárnap este ismét véres verekedés és szurkálás történt Szubotícán. A Zorka-gyár közelében levő Hupkó Mátyás-féle vendéglőben a mulatságra összegyűlt legények botrányt rendeztek és

összeverekedtek.

A rend fenntartására és a bicskázások megelőzésére a rendőrség mostanában minden kocsmai mulatságon ügyeletes rendőrt állít. A Hupkó-féle vendéglőben Kovacevics Dezider rendőr teljesített szolgálatot és nyomban közbelépett, amikor a legények verekedni kezdtek. A kavargásban valaki bicskát rántott és

kétszer megszurta a rendőrt.

A verekedés színhelyére rövidesen rendőrrajtört vezényeltek ki. Időközben azonban a legények valamennyien megszöktek. A sebesült rendőrt, akinek egyik szurás a combját érte, a másik pedig a hátában ejtett mély sebet,

sulyos állapotban a kórházba szállították.

A rendőrség nagy apparátussal nyomoz a szurkáló legények kitérnek felderítése érdekében.

A palicsi ping-pong versenyen

a szubotícai TTC, a noviszádi Református és Katolikus Kör jutott az országos bajnokság döntőjébe

A KÉT NOVISZÁDI CSAPAT IGEN SZÉPEK SZEREPELT

Vasárnap Palícson játszottak a szubotícai TTC és a Palicsi Sportklub együttes rendezésében az országos asztali teniszbajnokság dunabánsági kerületi bajnoki versenyét. A versenyen, amelyet a Vigadó nagytermében bonyolítottak le, a kerület nyolc csapata vett részt legjobbjaitékoival és így igen nívós, szép küzdelmek voltak.

Az országos bajnok TTC ezuttal is veretlen maradt, mellette pedig pompásan szerepelt a noviszádi Református Kör együttese, továbbá a noviszádi Katolikus Kör is, amely, mint harmadik helyezett, szintén bejutott az országos bajnokság döntőjébe.

Részletes eredmények: TTC—Palicsi SK 5:0, TTC—noviszádi ROK 5:4. (A mérkőzésen a TTC azért vesztett pontot, mert az országos bajnok Harangozó I. helyett tartalékkal játszott.) TTC—noviszádi Gvozsgyár 5:0, TTC—noviszádi Katolikus Kör 5:0, TTC—szubotícai Keresztesek 5:0, ROK—Gvozsgyár 5:0, ROK—Keresztesek 5:1, ROK—Palics 5:0, Katolikus Kör—Gvozsgyár 5:0, Katolikus Kör—Keresztesek 5:3, Katolikus Kör—Palics 5:1, Keresztesek—Gvozsgyár 5:0, Keresztesek—Palics 5:2.

Ezek szerint első a TTC öt győzelemmel, vereség nélkül, második a ROK négy győzelem, egy vereség, harmadik a Katolikus Kör három győzelem, két vereség.

HÍREK

HIDEG, HELYENKINT ESŐS IDŐ

Jugoszláviában tegnap felhős, esős, Boszniában és a homolyei hegyekben havas idő volt. A hőmérséklet északkelet kivételével mindenütt emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen —2, a legmagasabb Sibenikén +16 fok volt.

Időjárás november 21-re: Hideg, tulnyomórészt felhős, helyenkint esős idő várható, a hegyekben havazik. A nap két 6 óra 42, lenyugszik 16 óra 5 perckor.

A noviszádi telepi templom bucsuja. A noviszádi telepi Szent Erzsébet templom, vasárnap, árpádházi Szent Erzsébet napján tartotta meg bucsuját. Az ünnepi istentiszteletet Svraka Ferenc esperesplébános tartotta, a szentbeszédet pedig Kovács László noviszádi rókusai káplán mondta. A bucsu alkalmával a telepi hívek gazdagon feldíszítették templomukat és különösen a virágdíszbe öltözött főoltár mutatta a hívek ragaszkodását hitükhöz és szeretetét templomuk iránt. A noviszádi katolikus hitközség részéről Abrahám János és Kiss Gyula szindikusok, valamint Juhász József rókusai szindikus vettek részt az ünnepi nagymisén.

Uj káplán a noviszádi rókusai templomban. Budanovics Lajos püspök, bácskai apostoli adminisztrátor Kovács László szent rókusai káplánt a szentai borsóvárosi plébániához helyezte át. Helyébe Lotterer Péter, volt szentai adminisztrátor, jelenlegi gajdobrai káplánt helyezte a noviszádi rókusai templomba. Lotterer Péter nagy képzettségű pap, akinek Noviszádra történt áthelyezése csak előnyére lesz a rókusai plébániának és hívoinek.

Botrány a palánkai autóbuzson. A Noviszád és Bácskapalánka között közlekedő autóbuzson vasárnap este egy részeg ember nagy botrányt rendezett. A landóan kellemetlenkedet az utasoknak, majd amikor Szladonics Daniló noviszádi nyugalmazott báni tisztviselő rendreutasította, kést vett elő és a tisztviselőt le akarta szurni. Hi! Ferenc sofőr a tisztviselő segítségére ment, de a részeg ember őt is megtámadta. Az utasok együttes erővel megfékeztek és átadták a rendőrségnek. Bent a rendőrségen azt mondta, hogy Sztoblin Alekszandarnak hívják, orosz emigráns, negyvenkét éves. Személyazonosságát semmivel nem tudta igazolni. Sztoblin a kihallgatást végző rendőrtisztviselővel szemben is illetlenül viselkedett. Őrizzetben maradt, az eljárás folyik ellene.

Cápa mint repülőhajó. Tokióból jelentik: A japán állami fővegyésznek sikerült a cápák zsírából olyan olajat előállítani, amely a repülőgépek indításánál igen jól használható. Ezzel a tengerek ragadozó új szerephez jutottak és most már minden részük felhasználható. A cápából 150—200 fogat szednek ki, husuknak negyven százalékát szárított állapotban lehet használni, míg a teljes testsúly 18—20 százalékát olajnak lehet kivonni. Ezenkívül az állatokbőrét, mint egészen elsőrangú ipari anyagot, drágán veszik.

Kérek egy üveg »Növényharmat«-ot! Ha erre valahol azt mondják: »Az nincsen, de van annál valami sokkal jobb«, úgy gondoljon a bölcs közmondásra: »Ki azt igéri, aranyat csinál, ezüstöt akar kicsalni!« Az orosz »Növényharmat« csak törv. védett zöld üvegben zöld csomagolásban valódi. Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár.

Halálos gyermekszerencsétlenség Knezevi Vinogradon. Vig Ignác knezevi-vinográdi földműves hároméves kislia a kut körül játszadozott. A kisfiu, a nedves talajon elcsuszott, a kut kávája korhadt volt, beszakadt, a kisfiu a kutba esett és megfulladt.

Tanári áthelyezések. A közoktatásiügyi miniszter Sebetics Natália szubotícai gimnáziumi tanárnőt a petrovgrádi reálgimnáziumhoz, Guszarovics Vszevolod kruseváci tanárt pedig a novivrbázi gimnáziumhoz helyezte át.

Bolgár cáfolat a Szlovenec cikkére. Beogradból jelenti az Avala: A lyublyanai Szlovenec egyik legutóbbi számában »Oroszország és a Balkán« címen párbeszédet közölt, amely állítólag Kjoszeivanov bolgár képviselő, a bolgár miniszterelnök öccse és Molotov szovjet külügyi népbiztos között folyt le ez év augusztusában a bolgár képviselők moszkvai látogatása alkalmával. A beogradai bolgár követség ezzel kapcsolatban cáfolatot adott ki azzal a megjegyzéssel, hogy Kjoszeivanov képviselőnek nem volt oka arra, hogy olyan beszélgetést folytasson, amilyent a Szlovenec közöl.

Szubotícai sofőrök és kofák fekete hétfője. Szubotícáról jelentik: A rendőrség kihágási osztályán hétfőn 100 dinár pénzbírságra ítélték Gyulai Márton sofőrt, mert a Városi Színház elől elhajtotta Molnár Ferenc kereskedő motorkerékpárját. Gyulai ittas volt, szó nélkül felült a parkirozó helyen őrizetlenül hagyott motorra és addig hajszolta a gépet, míg el nem romlott. — Adamov Milos sofőrt két napi elzárásra átváltoztatható 100 dinárra ítélték, mert botrányt rendezett a vendéglőkben és életveszélyesen megfenyegette az ügyeletes rendőrt. — Főző Gyula és Rideg István paprikásokok a kisbosznai iskola előtt összeverekedtek és olyan botrányt okoztak, hogy megzavarták az iskolában a tanítást. A rendőrség 100—100 dinárra ítélte a verekedőket, akik ittasságukkal védekeztek.

Helyszíni tárgyalást tartanak egy glozsáni kendergyárban. A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt kezdtek tárgyalni Pozsítinai Gyura glozsáni kendergyáros ügyét. Pozsítinai a vádirat szerint kendergyárában nem tette meg a szükséges óvintézkedéseket, ennek következtében a kendertrögép a kenderrel együtt elkapta Kuncsek János jobbkarját egészen a könyékig, s úgy összemorzsolta, hogy le kellett operálni. A tárgyaláson Pozsítinai azzal védekezett, hogy a trögép mellett vannak védőkarok és Kuncsek szerencsétlenségét véletlen okozta. A bíróság úgy határozott, hogy november 25-én, reggel 8 órakor helyszíni tárgyalást tart Pozsítinai kendergyárában s csak utána hirdeti ítéletet.

Halálos veszedelemben forgott II. Vilmos volt német császár. Hágából jelenti az Avala, hogy II. Vilmos volt német császárnak csak az utolsó pillanatban sikerült kitérni egy lezuhanó fa elől. A volt császár nagyon szeret sétálni s e szervedélyének minden időben hódol. Vasárnap nagy szélvihar volt Hága felett, a volt császár azonban ennek ellenére rendszer napi sétáját végezte a parkban. Egyszerre egy mintegy 28 méter magas fa derékba tört és nagy recsegéssel zuhant le pontosan arra a helyre, ahol a volt császár állt néhány másodperccel előbb II. Vilmos figyelmes lett a lezuhanó fa recsegésére s az utolsó pillanatban elkerülte a veszedelmet.

ALFRED DENTON LONDONI LAKOS ELVESZTETTE EGÉSZSÉGES ALVÁSI KÉPESSÉGÉT

Ha az alvási képesség elveszhet. Mint egy esernyő, vagy mint egy pénz-tárcsa.

Joggal merül föl akkor a kérdés: Mit csinál vele, aki megtalálja?

FAYAR TOBIÁS

Donyi Milanovácnál a Dunába zuhan egy ismeretlen repülőgép

Donji Milanováról jelentik: Az Alduna jugoszláv szakasza fölött repülőszerencsétlenség történt.

Egy repülőgép a Duna fölött kigyulladt és lezuhant.

Pilótája kiugrott a gépből s szintén vízbe esett. A közelben lévő halászok a pilóta segítségére siettek, de mire kihúzták a vízből, már halott volt.

A megindult hivatalos vizsgálat során megállapították, hogy a kérdéses időben egy repülőraj érkezett román területről. A raj egyik gépét érte a Duna felett a szerencsétlenség. A vizsgálat folyik annak tisztázására, hogy a gép milyen nemzetiségű volt és hogyan került jugoszláv terület fölé.

GYÖNGÉD HITVES

A férj így szól nejéhez:

—Te csak akkor csókolsz meg, ha pénzre van szükséged.

— És nem csókollak meg elég gyakran?

— Egyhavi fogházra ítélték egy tolvaj noviszádi régiségkereskedőt. A noviszádi törvényszék büntető hármastanácsa tegnap délelőtt tartott tárgyalást és hirdett ítéletet Vladiszavljevics Radován noviszádi régiségkereskedő és Milekics Mile noviszádi kereskedőség tolvajlásának ügyében. Vladiszavljevics és Milekics 1936 novemberében egy este ittas állapotban mentek hazafelé és összetalálkoztak egy szintén ittas férfival. Milekicséknek nem volt pénzüik, ezért az ittasok vakmerőségével elhatározták azt, hogy amennyiben az ismeretlennek van pénze, ellopják tőle. Mellé mentek, együtt folytatták utjukat, majd egy óvatlan pillanatban elémelték a pénztárcáját a benne levő 1600 dinárral együtt. A tárgyaláson mindkét vádlott ittasságával védekezett. Elmondták, hogy beszámíthatatlanul részegen mentek hazafelé, amikor összetalálkoztak az ismeretlennel. Nem volt szándékukban kifosztani, tetűket nem terv szerint hajtották végre, hanem az alkalom vitte őket a bűnbe. A bíróság az enyhítő körülményekre való tekintettel az elsőrendű vádlottat egyhavi, a másodrendű vádlottat pedig 15 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Füstbent rekord. Newyorkból jelentik: Right Ernő, az amerikai olvasóközönség előtt jólismert regényíró, fogadást kötött egyik barátjával, hogy legkevesebb 30.000 szóból álló regényt ír, melyben nem használ egyetlen »e« betűt sem. A fantasztikus fogadást úgy próbálta megnyerni, hogy elrontotta írógépjének »e« betűjét. Hogy a fogadást mégis elvesztette, azt annak köszönheti, hogy a regény végére tintával odairta a nevé: Ernest Right. Ebben a névben két »e« betű is van!

Gyilkossággal gyanúsított nő fogtak el Noviszádon. A noviszádi rendőrség letartóztatta Mihájlovtics Julka 42 éves vinkovcei munkásnőt, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy része van Rostás György vinkovcei munkás megölésében. Az asszonyt a vinkovcei rendőrség közözlőlevele alapján fogták el.

Arcképek

WEYGAND

Maxime Weygand tábornok, jelenleg a szíriai francia haderő parancsnoka, aki a háború kitörése óta hol Bukarestben, hol Athénben, hol Ankarában tűnik fel, a francia katonapolitika legtitokzatosabb, de egyúttal legsúlyosabb vezérégyénisége. A tábornok most 72 éves. Négy év előtt mint a francia hadsereg főfelügyelője vonult nyugalmába és az új háború kitörését megelőző napon reaktiválták. Naturalizált francia. A St. Cyri akadémián, ahol évfjártának első eminense volt, még mint belga állampolgár végezte el. Termete a közepesnél jóval alacsonyabb: 1.50 méter. Válla tulzatosan, karjai rövid. Magas homlokán ritkás szalmasárga haját, amelyben csodálatos módon egyetlen ősz hajszál sincs, a la Napoleon viseli. Vonzó, egyben riasztó két villogó fekete szeme. A világháború előtti évtizedekben St. Cyrben a taktika professzora, majd a világhíres katonai akadémia igazgatója. A mai francia vezérkar és a legfelső haditanács tulnyomó többsége tanítványa, hiva életre-halálra. Weygand buzgó katolikus és politikailag a jobboldalhoz számít. Már a háború előtt ismételtén ráolvasta a baloldal a kamarában és a radikális sajtó, hogy St. Cyr a royalizmus és klerikalizmus fellegetője.

Az első marnei csatában annak a gránátos hadosztálynak a parancsnoka, amelyik Kluck frontját áttöri és Páris felszabadítja. Joffre ezután Foch vezérkari főnökévé nevezi ki és ebben a pozíciójában marad a világháború végéig. Foch éppen olyan hívő katolikus, mint Weygand. A fronton is minden reggel misét hallgatnak. Weygand tervei alapján verték vissza a németek champagnei támadását (1918 július 15-én) és az ő tervei alapján törték át Wrangen a német frontot Villers-Cotteretsnél (1918 július 18-án). A párisi környéki békék után Franciaország Weygandot kölesznadja Lengyelországnak. Ő szervezi meg irtózatossághoz vezető nehézségek között az új lengyel hadsereget és haditervei alapján verik meg a Varsó kapujáig nyomuló szovjetsereget. A tiszteletére rendezett diadalünnep hajnalán hucsu nélkül Párisba repül. A Le Bourget-i repülőtéren fogadására összesereglett fényképészeknek fejlesztés terhe alatt tiltja meg, hogy lefotografálják, csak a »Temps»-nak mond néhány szót. Ennyit: »A lengyel és a szovjethadsereg egyformán csapnivaló...»

Weygand tábornokot 1928 óta a jobboldali alakulatok titkos védnökének tartják Párisban. A lengyel hadjárat alatt de la Rocque alezredes, a későbbi Tűzkereszt-mozgalm alapítója, az adjutánsa. A nehézipar jobboldali mozgalmának, a »Jeunes Patriotes»-nek tiszteletbeli tagja. A jobboldali frontharcosoknak ugyancsak Weygand a vezetője. Clemenceauval eleinte »kutymacska barátságban» él, később a vén jakobinus szívébe zárja a »klerikális, royalista» tábornokot és emlékirataiban így ír róla: »Weygand nem kérdőjel, felkiáltójel. Csuf, mint az ördög, nyomorék, eltorzult. Rengeteg rugást kaphatott kicsi korában. De katonai zseni és a szen-

Vissza az őserdőbe

Már a vadállatok sem élhetnek békességben a szelid emberek közt! A sivatag oroszlánja az évek során szépen megszokta a rabságot, összebarátkozott börtönőreivel, az állatkert látogatói kedvéért néha el-elbődött, de minden meggyőzés nélkül és suttomban hullámosította a sörényét. A királytigris műfogakat csikorgatott, a csörgőkigó a kocsin tolt kishabákat szórakoztatta csörgőivel. A jegesmedve fagyaltgépeknek csinált reklámot és bundáját még életben eladta egy szörmekereskedőnek. Az éji vad nappal, a szabályos etetési időben gyűlt verszagra, a sakál pedig egy Chopin-nocturne dallamára üvöltött. ha olykor észbe jutott egykori hazája. Az elefánt az állatkerti nyugdíjintézet javára perselyezett és orrmányával kívánatra pontosan visszaadott az ezüstpénzből. A majmok hetenként változó artista-műsorral léptek föl, a strucc és a kaméleon politikai téren próbált érvényesülni.

Milyen szép, idilli élet volt! A polgárosultság, az európai kultúra minden áldását élvezték a fenevadak, otthon érezték magukat, megszokták a klímát, és az emberszagot. Eszük ágában sem volt, hogy visszakivánczoljanak a dzsungel sűrűjébe, a homokpuszták sivatagjába.

Es most, úgy látszik, véget ér ez a reneszánsz, kialakult, meggyökeresedett állapot. Vasból és acélból való szörnyetegek fenekednek egymásra szárazon, vízen és levegőben, a nyugati civilizáció nagyvárosai minden dzsungelnél félelmetesebb fészkeivé váltak a fenyegető pusztulásnak. Vészszirénák üvöltése kergeti föld alá a kétlábu, tollatlan állatokat, menekülni a halálos bombák előtt! Sok, megokolt félelmükhez járul az is, hogy az állatkertek lakói komoly veszedelem esetén kiszabadulhatnak és tetéznék a bajokat. Ez okból most azt tervezik, hogy kilakoltatják őket és külön hajójáratokkal elszállítják Afrikába, Indiába, vissza az őserdőbe.

Szegények ott állnak majd télotván, gyámoltalanul, tájékozatlanul, nem tudva, mit kezdjenek a kéretlenül visszanyert szabadsággal. Legalább adjanak melléjük néhány idegenvezetőt!

— A drágaság letörését és szabad szervezkedést kér a noviszádi munkásság. A noviszádi szabad munkásszervezetek közös bizottsága vasárnap délelőtt a Szloboda-szálló nagytermében gyűlést tartott, amelyre a terem zsúfolásig megtelt. A gyűlés szónokait a legidősebb munkáskérdésekről beszéltek a hallgatóság állandó helyeslése mellett, majd egyhangulag határozatot fogadtak el. A határozat szerint a munkások kéri az illetékeseket, hogy vessenek véget az élelmiszerek ára indokolatlan emelésének, állítsák vissza a régi élelmiszereket és az árellenőrző bizottságba vegyessék be két szak szervezeti kiküldöttet is. Módosítsák a leg'alacsonyabb munkabérről szóló rendeletet és nagyobb mértékben segélyezzék a munkanélkülieket. Biztosítsák a munkások szervezkedési szabadságát és estjéik meg a választásokat a munkáskamarák, valamint a munkásbetegsegélyező részére, hogy mindkét fontos népjóléti intézményt a munkások érdekeinek megfelelően irányítsák.

— Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

— Egyházi ének. F. hó 22-én szerdán reggel 7 órakor lesz a »Cecília» egyházi énekkar védőszentje, Szent Cecília tiszteletére énekes mise a következő műsorral: I. Proprium. Introitus: »Loquebar». Graduale: »Audi, filia». Offertorium: »Afferentur regis», kétszólamu női kar. Komunio: »Confundantur». II. Ordinarium. Gruber J. miséje (op. 166) kétszólamu női kar.

— Általános adófizetési felhívás. A noviszádi adóhivatal ezúton is figyelmezteti az adózókat, hogy a házadó, kereseti, tőkeamat, társulati és hadmentességi adó esedékes negyedik részletét haladéktalanul fizessék ki. Ugyancsak figyelmeztetik a földtulajdonosokat, hogy a földadó második részletét legkésőbb 8 nap alatt fizessék ki.

— Az új zsidó állam. Berlinből jelentik: Mint ismeretes, a német uralom alá került Lengyelországban, Lublin körzetében, új zsidó államot létesítenek. A német hatóságok a németországi zsidók áttelepítését 1940 áprilisáig akarják végrehajtani. A zsidó családokat százas turnusokban szállítják az új államba. Érdekes, hogy német hivatalos körökben nem adnak semmiféle nyilatkozatot az áttelepítés kérdésével kapcsolatban.

vedély lángjának örök mécsese pilog a lelke helyén... Engem mindig vérig bosszant. Válságos pillanatokban mindenre kész, a legkevesebb nála, hogy saját életét feláldozza a szent ügyért. Ugy érte a dolgát, mint senki más és kevesebbet beszél mindenkinél. Sohse lehet tudni, mit forgat a fejében. Foch talentumos és végtelenül egyszerű volt, Weygand érzékenyebb, mélyebb, titokzatosabb.

Ma a nyugati fronton Weygand tanítványai vezénylik a francia seregeket! Kedvence, Girraud generális, a legforróbb szakaszon, a Mosel és a Maas között harcol. Tanítványa Georges generális, aki a francia sarszlistán Gamelin után következik, továbbá Prételat tábornok, Billotte tábornok, Hering tábornok, Colson tábornok, Requin tábornok, Ruhrer tábornok, Garchery tábornok, Hunziger tábornok, szóval az összes hadseregpáncsnokok a nyugati fronton Weygand jobboldali érzelmei dacára

soha a Faubourg St. Germain feudális és royalista szalonjaiban meg nem fordult, a hölgyvilággal szemben egyébként is több, mint tartózkodó, elutasító. Egyedül a legidősebb korosztály, a »Királyi Hölgyek Társasága»-nak teadélutánjain tűnt fel néhányszor, bár nem titok, hogy Páris gróffjával, Guise herceg örökösével nincs kapcsolata. Ha ellenben Monsignore Maglione, a pápai nuncius bárhol megjelenik, Weygand tábornokot mindig a biboros közvetlen környezetében láthatjuk. És a vezérkar atyamestere, a leg-rangidősebb francia tábornok még ma sem tábornagy. Ennek a ríktó mellőzésnek kétesértékű magyarázatával Herriot szolgált a kamarában, amikor egy jobboldali interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy Franciaország marsalljai csak hadseregpáncsnokok lehetnek, Weygand pedig a világháború »grande armeejének» — csak vezérkari főnöke volt...

— Fehér kesztyűt kapott a polgármester. Londonból jelentik: Amikor London polgármestere, sir Harry Twyford a napokban megkezdte a tárgyalást egy ottani községi bíraskodásnál, a bírósági írnok ünnepelesen egy pár hófehér kesztyűt nyújtott át neki. Angliában ilyen fehér kesztyűt csak a legmagasabb rangú bíró kaphat, akiknek egyetlen hátralékos ügye sincsen. A polgármester ezekkel a szavakkal köszönte meg az ajándékot: »Ezekre a kesztyűkre 49 esztendő óta vártam. Örvendek annak, hogy végre megkaptam. Nem is annyira a kesztyűnek örvendek, mint inkább az ajándékozás okának.»

— Halálozás. Szécsányból jelentik: Ohausz János okl. gyógyszerész felesége szül. Habermann Adél hosszas szenvedés után 38 éves korában elhunyt. Halála osztatlan részvételt keltett.

— Sztáribecsei hírek. A dunabán-sági nemzeti színtársulat december 5-én kezdi meg sztáribecsei vendégszereplését, a volt Centrál szálló színháztermében. Verescsagin A., a társulat helyettes igazgatója a napokban Sztáribecsen járt és résztvett a helyi szünügyi bizottság ülésén. A társulat vendégszereplése alatt 30 jugoszláv illetve külföldi szerző színdarabját mutatja be. — Pénzes István sztáribecsei táncitanító sikerült záróvizsgát rendezett növendékeivel a Római Katolikus Legényegylet nagytermében. A záróvizsgán bálkirálynővé Szabó Ibikét, bálkirállyá Kovács István választották meg. Udvarhölgyek lettek Zorád Irénke és Pajkó Bözsike. — A sztáribecsei Kereskedő Ifjak Egyesülete ma, kedden műsoros mulatságot rendez a volt Centrál szálló nagytermében. A mulatság tiszta jövedelmét a szegénysorsú iskolásgyermek felnevelésére fordítják. — A sztáribecsei kerületi mester és segédvizsgáztató bizottságok előtt újabban a következő iparosok tették le a sikeresen az előírt vizsgákat. Mesterek: Bálint Ferenc (Szbobrán), Koncsik János cipész (Sztáribecse), Lázarevics Lázár fodrász (Szbobrán), Fehér István mechanikus (Szbobrán), segédek: Herfert Vilma női szabó (Sztáribecse), Becsejac Zdravko mészáros (Turija), Sipos Borbála női fodrász (Sztáribecse), Dörársz Árpád béltisztító (Noviszád), Han-gya Lajos bognár (Bácskogradiste), Gyuresik Imre és Budai Lajos kefézők (Sztáribecse), Ergelyevcs Julka és Szávics Sztójánka női kalapkészítők (Sztáribecse), Glavardanov Katica, Korenay Anna, Popov Danica, Bozsics Jelena női szabók (Sztáribecse), Narancsik József bocskoros (Mól), Schlarb Miklós és Tomics Milán timárok (Kula), Vukoszavlyev Radovan férfiszabó (Sztáribecse), Drakulics Dusán férfi szabó (Bácskogradiste).

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József» ke-sztyűt. Regist. od. Minisztersztva szoc pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

— A zagrebi ügyvédi kamara a földművesek védelme ellen. Zagrebból jelentik: A zagrebi ügyvédi kamara vasárnap tartotta évi közgyűlését. A közgyűlésen határozatot fogadtak el, amelyben kéri a horvát bánsg vezetését, hogy a földművesek védelméről szóló rendeletet változtassák meg. A földművesek túlzott védelme — állapítja meg a határozat — árt a közgazdasági életnek és nincs hasznára a földművesnek sem, mert nem tud hitelhez jutni.

— Összeolvassák a tigriseket Indiában. Bombayból jelentik: A palamani három kerületben elrendelték a tigrisek megszámlálását. A számolással megbízott vadászok pontosan ismerik a bestiak válto- és ivóhelyeit. Megsemmisítik az összes lábnyomokat és másnap összeolvassák az újonnan láthatókat. A lábnyomokból azt is meg tudják állapítani, nőstény vagy hím tigrisekről van-e szó. A tigrisszámlálás hónapokig tart.

A noviszádi szerb színtársulat műsora. A Noviszádon vendégszereplő Ófensége Pavle régensherceg nevét viselő dunabánsági Szerb Nemzeti Színház ma, kedden este Gorkij: »Vásza Zseleznova« című drámáját, esütörtökön Mijuskovics »Moji gye-tityi«, szombaton Herceg Ferenc »Utolsó tánc«, vasárnap délután Veszelinovics-Brzak »Gyido« és vasárnap este Thomas: »Károly néneje« című szindarabját adják elő.

★

A karneválrendezők kedélyes borkóstolója Petrovaradinban. Vasárnap este a Frankopán-vendéglőben gyűltek össze a petrovaradini borkedvelők és kedélyes borkóstolót rendeztek. A farsangi játékok rendezőbizottságának hivatására nagyszámu közönség vett részt az ünnepségen, amely régi szentmártonnapi hagyományok szerint tréfás borkeresztel-vel kezdődött. A vidám szertartást dr. Paulovics Róbert, a bortermelők egyesülete vezetőjének irányítása mellett tartották meg. Dr. Paulovics bohókás szónoklat közben változtat-
ta át a mustot borra és azután megkezdődött az ujbort szertartásos izle-lése. Ezt hajnalig tartó hangulatos táncmulatság követte. A mulatság tiszta jóvedelmét a petrovaradini karnevál megrendezésére fordítják.

««(★★★)»»»

A TITOKTARTÓ ASSZONY

— Tud a maga felesége titkot tartani?
— De mennyire! Sohasem árulja el, hol tartja a pénzét.

»»»»»●«««««

5 kérdés:

1. Ki irt regényt Bakócz Tamás esztergomi érsekről?
2. Hogyan hívták Toldi öreg szolgáját?
3. Ki volt az a magyar igazságügyminiszter, akinek kora legnagyobb szónokának tartottak?
4. Honnét ered az a babona, hogy 13-an sohasem ülnek az asztalnál?
5. Milyen tó mellett fekszik Csikágó?

»»»»»●«««««

Válasz

tegnapi kérdéseinkre

Kérdés: Mit értünk Taylor-rend-szer alatt?
Felelet: Az üzemvezetésnek azt a módját, amely pontos mérések alapján megállapítja az egyes munkás munkaképességét.
Kérdés: Hol született Mozart?
Felelet: Salzburgban.
Kérdés: Hogyan hívták az ördögöt a Faust-ban és Az ember tragédiájában?
Felelet: A Faustban Mefisztofelesz, Az ember tragédiájában Lucifer.
Kérdés: Ki védelmezte Xerxes ellen a thermophylei szorost?
Felelet: Leonidas spártai király.
Kérdés: Ki jött rá fürdőben egy fontos fizikai törvényre?
Felelet: Archimedes.

SZÍNHÁZ-FILM

Színházi levél Budapestről

Az elmúlt hét a premierek hete volt a pesti színházakban. A legnagyobb szezonban is csak a legritkábban esik meg, hogy egy héten négy bemutató előadás legyen, mint az elmúlt héten volt. De vegyük sorra őket.

Soká váratott magára az Operaház első bemutatójával, de nem volt hiábavaló a hosszú várakozás: tökéletes előadásban és rendezésben kaptuk az első népies magyar operát. A »Julia szép leány« című dal-mű bemutatójának nagy sikeréről már beszámolt a Reggeli Ujság.

A bemutatóval együtt elevenítette fel az Operaház Bartók Béla »Fából faragott királyfi« című táncjátékát. A remekbe sikerült repriz az Operaház egyik legművészeiből és leghatásosabb teljesítménye. Otrubay Melinda lányos bája és üde fiatalsága a legeszményibb tündért varázsolta a színpadra. Érdekes megjegyezni, hogy a nagy siker estéjén felvonások közöttben a folyosókon már arról beszélgettek, hogy az Operaház legközelebbi újdonsága újból egy Nyírő-Ottó darab, mégpedig egy vígopera lesz.

A Kamara Színház a franciás szellemiségű

Bókay János »Feleség« című vigjátékát

mutatta be. Az eddigi darabjaiban inkább a bohózatok felé hajló szerző ezuttal a jellemvígjátékok magasabb színvonalán mozog, de ugyan azzal a könnyedséggel, fordulatossággal és szellemességgel, mint eddig.

A darab meséje röviden ennyi: Az asszony észreveszi, hogy imádott férje elhidegül. Amikor megtudja, hogy egy démon van a háttérben, féltékenyül teszi egy megjátszott szerelemmel és természetesen visszahódítja. Na, igen, a mese nem új. Számtalanszor feldolgozták már s fel fogják dolgozni vigjátékírók még

a jövőben. De új a mese merész exponálása, izgalmas és érdekfeszítő meseszövege. De még többet tettek a szereplők annak érdekében, hogy a néző figyelme egy percre se landhasson el. Bajor Gizi a szerelmes és okos asszony szerepében halk duruzsolásával, apró mosolyaival könnyes panaszkodásával annyira igaz és emberi, hogy vergődéseinek és küzdelmének csak sikere lehet. Péger Antal kedvvel és lendülettel adott lelket szerepének. Rajnay Gábor talán sohasem volt olyan tökéletes, mint a hü és igaz barát szerepében. Amikor utolsó jelenetében megkapja az első és egyben bucsucsókot, olyan alakítást ad, amely örökre felejthetetlen marad. A fiatal Lukács Margit a démon szerepében a nagyok kongeniális kollégájának bizonyult.

A bemutató sikerének fokmérője gyanánt a Kamaraszínház színlapját állíthatjuk oda, amelyen mindössze ennyi áll: Bokay János: »A feleség« 1—25 előadás.

A Vígshírház új darabjáról sokáig azt pletykálták a városban, hogy kulcsdarab. A bemutatóval egyidejűleg maga Hunyady Sándor a szerző cáfolta meg, hogy a »Kártyázó asszonyok« szereplőit a pesti társaságból vette volna. Amint mondja: »bonyodalma a világ bármely partján, bármilyen nagyvárosban előfordulhatna, ahol

gazdag, lusta munkátlan asszonyok élnek és ahol ismerik a kártyát.

A darabban csálnak a kártyán, csálnak a szerelemben. Látszatra csillogó, finomra kendőzött társaság, de fenékiig züllött. Talán csak abban az asszonyban ébred fel egy kis egészségesebb erkölcsi érzés, aki férjével Jávába akar menekülni ebből a Sodomából. De akaratlanul is felmerül a kérdés, hogy tényleg nincs más megoldás, mint Jáva? S erre a

Beköszöntő

Irta: ANDRÉE DEZSŐ

(A noviszádi Katolikus Jótékony Nőegylet évadnyitó műsoros estjén előadta Opasits Margit.)

Szívek szeretet-harangján riadójel kondul,
És szavára testvér-lelkek két tábora mozdul.
Egyik kicsiny, disze kevés, támasz mögötte nincs,
Soraiban a szeretet, s hit a legnagyobb kincs.
Hatalmas tábor a másik, csüggedt, fáradt, komor,
Soraiban éhség az ur, bánat, rongy és nyomor.
Két tábor, s im: a kevésnek semmi lett a párja,
Üdvét mégis mind a kettő, csak egymástól várja.
Senkitől sem remél jó szót, más nem gondol véle,
Elpusztul, ha meg nem segít testvért, a testvére...

De, reménye nem vész kárba, hite meg nem csalja,
Nem marad rideg a szív, ha testvér jáját hallja.
Ha szüzmáriás hittel, az Ur nevében kérünk,
Ki tagadná, hogy ügyünkkel biztosan célt érünk!
Szóval, tettel, dallal, táncsal... és ha nem megy könnyen
Csörgősípkás bahócosan, vagy kacagó könnyel,
Mindent megteszünk..., hogy tétlen senki ne maradjon,
Akármilyen keveset ad, — csak adjon... csak adjon...

S ha majd nem hiába eseng a sok szikkadt tenyér,
Munkánk nyomán, ha nagyobb lesz a kisdarab kenyér,
Ha az anya nem sirással alszik el és ébred,
A fonyadt gyerekarcon, ha újra élet éled,
Ha ritkább lesz a betegség, kevesebb a halál...
Krisztus napján a két tábor, majd egymásra talál.

kérdésre Hunyady nem ad választ, pedig várna az ember.

Az elégedetlen megoldás miatt érzett erkölcsi kielégületlenséget csak a híres Vígshírházi tökéletes együttes és rendezés enyhíti. A tisztább légkör felé vágyó hősnőt Muráti Lili fölényes intelligenciája, a jólét erkölcsbomlasztó cinikus asszonyát Mezey Mária sima gonoszsága és démoni mélysége fogadtatja el velünk. Somlay Artur olyan hatalmas, mint talán eddig még egyszer sem. Az egészében is tökéletes együttesből kiváltak még Ladomerszky Margit, Márkus Margit, Pártos Erzsébet, Fáy Béla, Somló István, Lázár Tihamér, Fáy Béla.

Mint divetrevü azonban vitathatatlanul páratlan a darab. Hegedűs Tibor rendezésében a kosztümtervezők a kis- és nagystély ruhák beláthatatlan tömegét vonultatta fel páratlan sikerrel.

A Pesti Színházban Bourdet szellemes rakétái robbantak a

»Szabad az út« bemutató előadásán.

Bourdet-et mint a mennél fonákabb és mennél neveltségesebb helyzetek építésének nagy mesterét ismerjük és hü maradt ezuttal is magához. A demokrata képviselő férj ravaszul segíteti elő feleségének apró flirtjeit, hogy szabadabbá tegye magának az utat ahhoz a kis lányhoz, akit csak a házasságon keresztül érhet el. Amikor már céljához érne, a fiatal leány elfordul tőle, mert a közelségében ráeszmél arra, hogy nem a férfibe, hanem csak a tömegnek bálványozott vezérébe volt szerelmes. A bohózat műfaj követelményeinek megfelelően a házasság kibékülnek s megbocsájtják egymásnak azt a hibát, amit el sem követtek.

A finomságokra és szellemes fordulatokra épített darabnak a Vígshírház művészeinek interpretálásában nagy sikere volt. Sulyok Mária, Ajtay Andor, Szepes Lilla, Dénes György és Dózsa István kongeniális megszólaltatói a francia szellem nagymesterének Bourdetnek. A fordító Heltai Jenő társalgási nyelve friss és fordulatos.

A premieres színházak műsorát természetesen kizárólag a bemutatott új darab tölti ki. Kivétel csak az Operaház, ahol az új darabbal váltakozva mennek a bolygó Hollandi, Tannhäuser, János vitéz, Szent fáklya előadásai. A többi színház műsorát a már ismerttetett legutolsó sikerek adják: a Nemzetiét a Papucshős, az Andrassy színházét Klotild néni, a Belvárosi Színházét a Végrendelet, a Fővárosi Operettszínházét a Pusztai Szerenád, a Royal Színházét a Ki gyereke vagyok én? Ambrus Tibor.

««(||||)»»»

Kittinően sikerült a berlini Filharmonikusok noviszádi hangversenye. Szombat este szorongásig megtelt nézőtér előtt hangversenyezett Noviszádon a berlini Filharmonikusok egyesületének kamara zenekara. A Habag angytermében — mint mondani szokás — tüt nem lehetett volna leejteni, úgy megtelt a nézőtér. A zenekar pompás előadásban adta elő a klasszikus szerzeményeket, ráadásokat, a közönség pedig nem győzte tapsolni, a tökéletes művészi előadást. A tapsból kijutott Benda igazgatónak is, az együttes karmesterének.

SPORT

Hogy áll a bajnokság?

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

a) Szubotica

1. SzAND	6	5	1	0	24:8	11
2. Bohémia	5	3	1	1	19:6	7
3. Sport	6	3	0	3	15:12	6
4. Rádnicski	6	2	1	3	13:15	5
5. SzMTC	4	2	1	1	5:6	5
6. Zrinyski	6	2	0	4	12:10	4
7. Jugoszlávia	5	0	0	5	3:33	0

b) Vidéki első osztály

1. Jugoszlóven	10	5	3	2	27:17	13
2. OSC	10	5	2	3	24:16	12
3. Dulcisz	10	6	0	4	31:24	12
4. Gragyanszki	9	5	1	3	22:10	11
5. Bezdáni SE	9	5	1	3	39:21	11
6. JAK	10	4	2	4	22:22	10
7. Apatin SK	10	3	4	3	18:19	10
8. Szlavia	10	3	3	4	13:14	9
9. Szentai AK	10	3	3	4	14:25	9
10. Kulai JSK	10	2	2	6	12:29	6
11. Sport (Sz.)	10	2	1	7	10:35	5

SZERB LIGA

1. BSK	8	7	0	1	36:7	14
2. Jugoszlávia	8	5	3	0	25:11	13
3. Szlavia (Sz.)	8	5	0	3	20:14	10
4. Gragyanszki	8	5	0	3	13:21	10
5. Vojvodina	8	3	3	2	17:18	9
6. Jedinstvo	8	3	2	3	15:15	8
7. Bata SK	8	3	2	3	17:21	8
8. BASZK	8	0	4	4	8:15	4
9. ZsAK	8	1	0	7	12:24	2
10. Zemun SK	8	0	2	6	9:33	2

HORVÁT-SZLOVEN LIGA

1. Gragyanszki	10	9	1	0	47:3	19
2. SzASK	10	6	2	2	18:14	14
3. HASK	10	6	2	2	23:18	14
4. Hajduk	10	5	1	4	24:20	11
5. Szlavia (O.)	11	4	3	4	20:26	11
6. Konkordia	10	4	1	5	21:21	9
7. Lyublyana SK	10	2	3	5	20:32	7
8. Bácska	11	3	1	7	15:29	7
9. Szplit SK	10	2	2	6	8:20	6
10. Szlavia (V.)	10	1	2	7	7:20	4

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

1. Kispest	9	6	2	1	31:13	14
2. Ferencváros	9	7	0	2	34:16	14
3. Szeged	9	6	1	2	21:16	13
4. Újpest	8	5	2	1	26:14	12
5. Törekvés	9	5	2	2	19:15	12
6. Hungária	9	4	3	2	27:17	11
7. Haladás	9	4	0	5	19:19	8
8. Elektromos	9	3	2	4	15:21	9
9. Bocskai	9	4	0	5	14:26	8
10. Gamma	9	2	2	5	13:18	6
11. Taxi	9	2	1	6	15:27	5
12. Kassa	8	2	1	5	8:22	5
13. Nemzeti	9	2	0	7	15:24	4
14. Szolnok	9	2	0	7	12:21	4

MEGALAKULT A SZLOVEN LABDARUGÓ SZÖVETSÉG

A Horvát Labdarugó Szövetség megalakulása után vasárnap megtörtént a második nagy lépés a jugoszláv futball újjászervezésére. Lyublyanában 50 egyesület megbíztottainak jelenlétében megalakult a Szloven Labdarugó Szövetség, amelynek vezetősége a következő: elnök dr. Kastl, alelnök Marcelan, főtitkár Vrhunec, pénztáros Szlamnik. A szloven szövetség megalakulása folytán az FC Lyublyana csapata jövőre kiválik a Horvát-Szloven Ligából.

Rövid sport hírek

A beográdi lapok szerint a vasárnapi Vojvodina—Jugoszlávia ligamérkőzésen a mezőny legjobb embere Áca Petrovics volt. A noviszádi csapatból Platz, Pozsega, Nikolics és Rogics kap dicséretet. Debrecenben vasárnap Debrecen—Budapest városközi tornaversenyt rendeztek. A debreceniek 331:330 pontarányban győztek.

A Szerb Ligában vasárnap, november 26-án rendezik meg az utolsó őszi fordulót a következő mérkőzésekkel: Noviszádon Vojvodina—szkopljai Gradjanszki, Beogradban Jedinstvo—Bata és Jugoszlávia—Szlavia, Zemunban SK Zemun—BSK, Szubotican ZsAK—BASZK.

A Szerb Asztali Tenisz-Szövetség vasárnap tartotta meg alakuló gyűlését Beogradban. A szövetség elnöke Nikola Szimics bankigazgató.

A magyar nemzeti bajnokság heti műsora: szerdán Kassa—Újpest, vasárnap: Hungária—Nemzeti, Taxi—Szolnok, Újpest—Haladás, Gamma—Szeged, Elektromos—Törekvés, Kispest—Ferencváros, Bocskai—Kassa.

Futball-eredmények

Szombor: Gragyanszki (Sztáribecse)—Sport 3:0, elsőosztályu bajnoki.

Vrsac: Dusan Szilni—Rádnicski 3:3 (2:1), barátságos

Lyublyana: FC Lyublyana—Zs. S. K. (Zagreb) 3:2, barátságos

Németország: Bécs A)—Grác 5:2, Bécs B)—Linz 8:2, Bécs C)—Salzburg 2:0. A bécsiek tehát három vidéki városban 3 győzelmet arattak egy napon.

Olaszország: Novara—Bologna 0:0, Lazio—Juventus 4:0, Milano—Venezia 2:1, Genova—Napolí 2:0,

Fiorentina—Eiguria 4:0, Ambrosiana—Torino 1:0, Roma—Modena 1:0, Bari—Triestina 2:2. Az élcsoporthoz tartozók: 1. Ambrosiana, 2. Lazio, 3. Bologna.

Oszijek: Gragyanszki—Hajduk 5:0, Rapid—Graficsár 6:1, Elektra—Olimpia 1:0.

ASZTALI TENISZ

A noviszádi asztali tenisz alszövetség ma, kedden este fél 8 órai kezdettel a Maros vendéglőben ülést tart, amelyen az igazgatóság és az intézőbizottság is részt vesz.

SZABÓ MIKLÓST MEGHÍVTÁK BERLINBE

Három berlini egyesület, a DSC, BSC és az SSC december 16-án nemzetközi fedettpályaversenyt rendez. A versenyre meghívta a német szövetség Szabó Miklóst 3000 méteres síkfutásra. Szabó állandó edzésben és kiváló formában van és értesülésünk szerint örömmel tesz eleget a meghívásnak.

A MAGYAR VALOGATOTT ÖKÖLVIVŐK 10:6 ARÁNYBAN LEGYŐZTÉK AZ OLASZOKAT

Jó barátsággal el olaszal a magyar, Baráti jóviszonyt köztük mi sem zavar. Barátságukról ír sok olasz a magyar lapok. S esupa barátságból egymást megöklözik S mert az öklözéshez nem makaróni kell. Olasz ökl ellen győz a magyar ökl.

FANYAR TÓBIAS

— Szó sincs róla, kedves bajtárs! — mosolygott Bercsényi. — Ön, mint a fejedelem öfenségének meghitt barátja, legkedvesebb és legnagyobbra becsült vendégeim egyike. Sajnos, házigazdai teendőim s a fejedelem személyes jelenléte folytán nem érek rá, hogy személyesen vezessem el a kérdéses helyiségekbe, amelyek közt ön választani fog, de ime itt a várnagyom, ő majd segítségére lesz.

Kálnássy Istók, a fürge kis apród egykettőre előteremtette a várnagyot, a fiatal és délceg Dobay Sámuel, az előttünk Munkácsról ismerős Dobay Zsigmond kuruc hadnagy testvérét s Dobay uram, megértvén, miről van szó, Longuevalt tüstént a följánlott szállásokhoz vezette, azok megismerése végett.

De Longueval a kert paviilonnál nem ment tovább. Oly bájosnak találta ezt a kert épületét, minden oldalra kilátást nyújtó hat ablakával, pompás melegt árasztó kandallójával, süppedő perzsa szőnyegeivel, dagadó selyem-pamlagaival, színes spanyolfal mögé rejtett óriás nyoszolyájával, hogy szolgáljával rögtön odahordatta a poggyszékét és megtelepedett a gyönyörű filagóriában.

— Lefekvésig úgy is köztük leszek, — dörmögte magában, — s innét a hatfelé nyíló ablakokból néjjel is jól megfigyelhetem, ha valami rendkívüli történik a palotában.

A kapitány aztán megmosakodott, átöltözött s tőle telhetőleg kicsipte magát. Legénye, aki egy-

(327)

uttal borbélyja is volt, szép simára borotválta az arcát, hosszú haját pedig pompásan felbodorította.

Bizony, szemrevaló ember volt a francia, szép fehér kabátjában, dus fekete fűrtjeivel, beszédes, élénk, gunyoros tekintetével.

Longueval így kicsipve magát, a grófnéhoz ment, hogy tisztelegjen előtte, mint a ház urnője előtt.

Krisztina grófnőt komornái közt találta, akik mind a hárman előkelő nemes urhölgyek voltak, az első közöttük született belga bárókisasszony, valami öreg tábornok elárvult leánya. Ő a német és francia társalgónő szerepét töltötte be a grófnő mellett.

Kissé falánk és élvágyó természetű volt, de szelleme és élénk, vidám egyénisége miatt a grófnő elnézte ezeket az apró hibáit.

Longueval az előkelő lovag kecses magatartásával lépett a terembe, ahol a grófnő éppen mint gyógyszerész működött: orvosságot készített egy városbeli beteg asszony számára, akinek hozzátartozói tőle kértek segítséget.

A terem háttérében, egy nyitott levélajtón át be lehetett látni az »apotheculába«, a vár gyógyszer-tárába, ahol az orvosi tudomá-

nyokban járatos grófnő a gyógyszerket s a legmodernebb orvosi műveket és receptkönyveket tartotta.

Bercsényiné már ismerte Longuevalt s igen nyájasan fogadta. Pompásan beszélt németül, meglehetősen franciául s így rögtön igen élénk társalgás indult meg közöttük, anélkül, hogy a grófnő az orvossággkészítést abbahagyta volna.

De Moes kisasszony kezelte a finom mérleget, amelybe a grófnő különféle porokat hintett, hogy pontosan lemérje.

A bárókisasszony közben a szempillái alól alaposan szemügyre vette a nyalka Longuevalt, aki félig-meddig földije volt s ugylátszik ez a titkos szemle kielégítette várakozását, mert gyöngéd pir öntötte el bájos orcáját, amikor tekintete véletlenül a kapitányéval találkozott.

— Longueval ur, — mondotta a grófnő, — vegye át a mérleget a bárónőtől s ön kedvesem, hozza ki nekem a hatvannégyes számú szelencét, balkézt találja a por-szekrényben.

A kapitány átvette a kisasszonytól a mérleget, miközben a kezük

összeért; a pir még rózsásabbá vált a kisasszony arcán s arkifejezése még vonzóbbá.

— Bocsásson meg, kapitány ur, hogy folytatom patikus foglalatosságomat, — mosolygott a grófnő, — de a beteg, akinek készül, igen súlyos állapotban van s az orvosság elkészítése így halaszthatatlan.

— Ó, kérem, méltóságos asszony, ön keresztényi kötelességet teljesít s őszintén örvendek, hogy közreműködhetem benne.

— Istenem, grófnő, nem találom azt a szelencét, — szólta ki panaszosan a kamrából a bárókisasszony, — nagyon sötét van itt.

— Majd én segítek de Moes kisasszonynak, — szólta készségesen a kapitány. Letette az asztalra a serpenyőt s besietett a kamrába.

A grófnő közben porcellántegyelyben kevergette a porokat.

Longueval bent a kamrában szorosán a kisasszony mellé állt s úgy segített neki a keresésben.

A helyiségben meglehetősen sötét volt s kezeik ismételtén összeérték.

Longueval az alkalmat megfelelőnek találta egy vakmerő homloktámadás keresztülvitelére, hirtelen átölelte szép földijét s mint kitűnő stratégia, aki semmi fontos körülményről sem feledkezik meg, egyidejűleg a szájával letapasztotta a kisasszony ajkait, nehogy az ellenfél sikoltásokkal vészjeleket adhasson le.

A karsu fiatal test egy pillanatra ott vergődött a karjaiban; az

KÖZGAZDASÁG

A liszt és kenyérrétek letörésével nem lehet tartós eredményt elérni

SEM SZABAD A BUZÁT MOST ALACSONY ÁRON KIKÉNYSZERíteni A TERMELŐTŐL, AMIKOR MINDEN JEL SZERINT A TAVASSZAL MÉG NAGYOBB ÁREMELKEDÉSSEL KELL SZÁMOLNI. — A BÉREK ÉS FIZETÉSEK EMELÉSÉVEL LEHET CSAK A GAZDASÁGI EGYENSÜLYT HELYREÁLLITANI. — A TENGERI HÁBORU VESZÉLYEI KÖVETKEZTÉBEN DÉLKELETEURÓPÁBAN TOVÁBBI ÁREMELKEDÉSEK VÁRHATÓK

Az elmúlt napok áremelkedése, különösen az, ami a lisztre és kenyérrétekre vonatkozik, igen súlyos mértékben érintette a legszélesebb fogyasztó köröket. A buza ára 210, a liszté 320 és a kenyéré 350 dinárra emelkedett, annak ellenére, hogy a Prizadnak nagy mennyiségben áll rendelkezésére 150 és 160 dináros áron vásárolt búzája, amit piacra kellett volna dobni, az árak mérséklése érdekében, mivel a Prizad feladata az árak nivellálása és szabályozása is. Ezt azonban nem tette meg és így a fogyasztó közönségnek drágán kellett megfizetnie a lisztet és kenyeret. Egészen természetes, hogy a nagyközönség körében ez általános felháborodást váltott ki, úgy, hogy a hatóság is közbelépett és büntető szankciókkal fenyegette meg a pékeket és malmokat.

Bennünket senki sem vádolhat azzal, hogy hível vagyunk az árfelhajtásnak, mert fennállásunk óta állandóan a drágaság ellen harcoltunk. Csak régebbi cikkeinkre hivatkozunk, ahol mindig támadtuk azokat, akik indokolatlanul emelik az árakat. Most azonban egészen más a helyzet. Ma a nemzetközi politikai viszonyok következtében nem lehet ártétöréssel helyreállítani a szociális és gazdasági egyensúlyt. Ennek egyetlen lehetősége az, ha a béreket és fizetéseket a drágaság arányában emelik. Az árakat

ma nem lehet mesterségesen letörni, tehát a fogyasztó közönség jövedelmének emelésével kell lehetővé tenni a mindenki számára szükséges cikkek beszerzését.

Az árdrágítási törvény a mezőgazdasági cikkekre különben sem vonatkozik és így hiába akarják a péket meg a malmot kényszeríteni arra, hogy olcsóbban adják a kenyeret és lisztet, amikor a gabona árát nem befolyásolhatják és az állandóan emelkedik.

A piacon azonban nemcsak a buza, liszt és kenyér drágult meg, hanem minden más is és ez az áremelkedés 30-40 százalékos. Sőt vannak cikkek, amelyek még ennél nagyobb arányban is megdrágultak. Egészen fantasztikus például a száraz bab karrierje. A termés betakarításakor, a termelő örült, ha 200 dinárt kapott a száraz bab méter mázsájáért, ma pedig a vevő örül, ha 300 dinárért kaphat babot. A száraz bab emelkedése tehát jóval több 30-40 százaléknál. A buza, liszt és kenyér csak 30 százalékkal drágult meg, de ezeknek a drágulását mindenki túlzottnak tartja, mert elsőrendű élelmicikkek minősülnek, de a bab is van olyan fontos élelmicikk, mert csak kenyérből még sem lehet megélni.

Nem lehet tehát csak a kenyér és liszt árának letörésével a drágaságot

elintézni, akkor, amikor minden más cikk jóval nagyobb arányban drágult meg. Egyenesen struccpolitika az, amely csak a kenyér árát akarja letörni, ahelyett, hogy a fogyasztó közönség vásárló erejének növekedéséről gondoskodna.

Olyan képtelen elgondolások is vannak, hogy be kell szüntetni a kivitelt és akkor minden olcsóbb lesz. Ezek a »nagyesszű« nemzetgazdászok, akik így gondolkoznak, elfelejtik, hogy a kivitel beszüntetése esetén Jugoszlávia külkereskedelmi mérlege passzív lesz és ez esetben még súlyosabb szociális gazdasági bajok fenyegethetnek.

Szem előtt kell tartanunk, hogy Amerikában 80 százalékkal drágult meg a buza és Rotterdamban, amely pedig a világ elismert legszolidabb gabonátörszéje, ugyanez a helyzet. Akinek a tengeri jogról, tengeri kereskedelemről és tengeri utak jelentőségéről fogalma van, az tisztában van azzal, hogy mit jelent a mai tengeri háború. A Rajna torkolatánál levő Rotterdam, a Zuider-See mentén levő Amszterdam az európai gabona és gyarmati cikkek behozatalának központjai voltak, amelyekkel csak a német Hamburg és a belga Antwerpen versenyezhetek némileg. Hogy fogalmunk legyen például a rotterdami kikötő forgalmáról, nem is akarjuk e helyen a gabona forgalmát ismertetni, mert az egyenesen fantasztikus. Csak arra akarunk rámutatni, hogy van a kikötőben egy raktár, amely legalább akkora, mint az új noviszádi bóni palota; a hatalmas raktár, a világháború kitörése előtt elefánt agyarakkal volt tele. A rotterdami kikötőnek pedig nem is az elefánt-agyar a legfontosabb cikke.

A rotterdami és amszterdami kikötőkbe a mostani háború kitörése előtt naponta harminec hajó futott be és ugyanannyi hagyta azokat el.

Ezek természetesen nem kis helyi hajócskák, hanem nagy óceánjárók voltak. Ma napokig, esetleg hetekig el-

tart, amíg egy hajó is elhagyja a kikötők egyikét. Anglia lehetetlenné akarja tenni a két kikötő forgalmát, mert az a gyanuja, hogy Németország ezeken keresztül szerzi be a tengerentúli államokból nyersanyag szükségleteit.

Az angol ostromzárakra azonban a németek borzalmas harciszközzel feleltek. A világháború alatt még a tengerallattjáró volt a legveszélyesebb fegyver, de most ez már nem olyan veszélyes, mint a legújabb német hadiszköz: az uszóakna.

A németek elengedik az uszóaknákat és azok minden figyelmeztetés nélkül robbantják fel az Anglia felé haladó és onnan jövő hajókat. Ezzel teljesen megbénítják majd a tengeri kereskedelmet, mert egy hajó sem mer Anglia partjai közelében hajózni.

A németek természetesen minden téren védekeznek az angol támadások ellen és ez okozta a holland-német viszály híré is. A német kormány ugyanis azt kérte a holland kormánytól, hogy oltsa el az esti órákban a kikötők világító tornyait. Az angol repülőgépeknek ez ugyanis nagyon jó utmutató.

Ameddig világító tornyok világítanak, addig Hollandia van, ahol pedig már nem látni a kikötők és tengerpart világító tornyait, ott kezdődik Németország. Ily módon igen könnyen tájékozódhattak az angol repülőgépek éjjel is.

A német kormány ezért kérte a holland kormánytól, hogy ne világítsanak világító tornyai, aminek ellenében Németország Hollandia semlegességét és területi sérthetlenségét akarja biztosítani. A holland kormány azonban elutasította a német indítványt és ez okozta a német beavatkozás, azóta már megcáfolt híré. Hogy ennek milyen következményei lesznek, azt még nem tudni.

A tengeri utak veszélyeztetése következtében a hadviselők egy része és a passzív semlegesek, kénytelenek lesznek a megélhetésükhöz

édes ajkák ott vonaglottak a szája alatt.

— Ah, kapitány, úgy látom ketőzött erővel sem váltak ügyesebbé! — hangzott kívülről a grófnő kiáltása.

— Megvan már grófnő, — felelet egy férfihang.

— Ah, Istenem, ez borzasztó! — hangzott egyidejűleg egy halk sikoly.

A grófnő arrafelé fordult.

— Mi történt, kedvesem, mitől ijedt meg? — aggodalmaskodott.

A baronesz kilebbent az ajtón, arca már piros volt, mint a rózsza. Szép fehér kezét a szívére szorította, hogy csillapítsa zakatolását.

— Bocsásson meg, grófnő, ha megijesztettem, — rebegte s szemében egy kis könnyecsepp, arcán egy kis mosoly fénylett, — de azt hittem, egy egér ront rám a sarkból.

Közvetlenül utána kilépett a kamrából Longueval s diadalmas arccal hozta a hatvannégyes számú szelencét.

Mire az orvoság elkészült, más urak is jöttek a terembe, csoportok alakultak s Longueval eltávolodott a grófnő közeléből, de továbbra is odafigyelt.

Látta, amikor Krisztina grófnő átadta a becsomagolt porokat de Moes kisasszonynak s hallotta, hogy így szól hozzá:

— Tegye meg, drágám, vigye le maga annak a szegény nőnek s adják be neki személyesen az első adagot. A háziakat aztán oktassa meg, hogy milyen időközökben...

Magam mennék le, de a vendégek... Ugye, megteszi, aranyosom?

— Már megyek is, méltóságos asszonyom.

— Fogasson be a sárga kocsi-ba és vigyen bundát, hogy meg ne fázzon!

A bárókisasszony kisurrant a tereméből, Longueval csendesen utána osont.

Lent az előcsarnokban lekasztotta a prémes köpenyegét, magára vette s kucsmát nyomott a fejébe, amelyet téli napokon szolgálaton kívül rendszerint viselt.

Aztán lement az udvarra s el-sétált az istállók s kocsiszinek felé.

Sujtásos ruhájú kocsis éppen két szép sárga kancát vezetett ki az istállóból, ugyanakkor az ostorosfiúk kitaszították a szinből egy könnyű sárga kocsi. A lovak egy-kettőre be voltak fogva s a kocsis újra megjelent, nagy bundában, kucsmával a fején.

Szakasztott úgy nézett ki, mint Longueval, különösen hátulról nézve.

— Hová, hová, barátom? — lépett a kocsihoz a kapitány.

— Le a városba, nagyságos uram, valamelyik belső kisasszony visz orvoságot.

— Ejnye, öregem, szeretnék egy kicsit kocsiháználni. Majd én ülök föl a bakra kend helyett. No, itt van egy arany, ígyék az egészségemre.

— Tudja, ki vagyok? — folytatta, látván a kocsis habozását. — Longueval vagyok, a fejedelem

ur öfensége bizalmas barátja.

Ez a név nem volt ismeretlen Bercsényi udvari népe közt sem, hiszen annyit hallották az uraktól emlegetni.

A kocsis ráállt az ajánlatra és zsebvágta az aranyat. Hát hiszen éppen ez erősítette meg abban, hogy valódi nagyúrral van dolga, aki nem sántikálhat semmi rosszban, holmi lóköttésben.

— Maga az István bácsi? — szólalt meg a háta mögött egy úde fiatal hang.

— A városba megyünk, ahhoz a beteg asszonyhoz, tudja.

De Moes kisasszony volt, akit a kapuboltban ténfergő inasok fölsegítettek a kocsi-ba, jól bebugyolálták s aztán jelt adtak a kocsisnak az indulásra.

Longueval, mint katonaember, hamar tájékozódott az ismeretlen helyeken is, így baj nélkül lehajtott a kigyózó kocsiuton a városba.

Az első háznál azonban rövidre fogta a gyeplőt s hátrafordulva tréfás zavarral mondotta:

— Eddig elhoztam, imádot bórónó, de most már igazán zavarban vagyok. Szerencsétlenségemre nem tudom, hol van a beteg nő, akit ápolni fogunk.

De Moes kisasszony megismerte délcég földijét s meglepetésében elsikoltotta magát, majd hátra-hanyatlott a kocsi-ban s bundája gal-lérjába temette az arcát.

— No lám, — mondotta nyugodtan és fensőbbégesen Longueval. — Pedig azért ültem a kocsi

helyére, hogy alkalmam legyen a bocsánatát kérni és ön kénytelen legyen meg is hallgatni.

— Ez újabb erőszakosság, kapitány, méltó az elsőhöz! — durcáskodott a kisasszony, félig előbujva a bundából.

— Ah ezt már tagadom! — mosolygott Longueval. — Ámbár a pusztja közelsége is virágzásba borítja lelkemet, de az az első... az sokkal édesebb volt.

— Ne emlékeztessen rá! — tiltakozott de Moes kisasszony, haragjában egészen kiemelve arcát a prémekek közül. — Ön úgy járt el velem szemben, mint egy lelkiismeretlen kalandor.

— Kalandor? — nevetett Longueval. — A szerelemben minden-estre az vagyok és talán... talán másban is. Gyűlölöm a nagy-képi erényhősöket, mind a két nembem.

— Akkor engem is gyűlölnie kell, uram!

— Eszemben sincs. Matild kisasszony, sőt az első perctől kezdve szeretem magát és makacsul remélem, hogy nem az az igazi egyénisége, amelyet most mutat.

— Látta, még a nevemet sem tudja! — duzzogott a kisasszony. — Az én nevem Bonaventura. Bonaventura Aglaja. Szólitson azon, amelyik jobban megnyeri a tet-szését.

A kocsi még mindig egy helyben állott.

Longueval elragadtatással kiáltott föl:

(Folytatjuk)

szükséges cikkeket Délkeleturópából, szárazföldi, vagy folyami úton beszerezni. A délkeleturópai piacok iránt tehát ismét igen nagy lesz az érdeklődés.

És így igazán kár most törni a mezőgazdasági cikkek árát, amikor azok tovább fognak emelkedni — tekintet nélkül arra, hogy azokat le akarják-e törni, vagy sem. Az árletöréssel ma nem lehet eredményt elérni.

Amikor csak belföldi jellege van az árdrágításnak, akkor, lehet rendőrségi beavatkozással eredményt elérni, amikor az árak emelkedése a nemzetközi helyzet következménye, minden erőszakos beavatkozás eredménytelenségre van ítélve és csak káros lehet.

Mindenkinek tudatában kell lennie annak, hogy minél tovább tart a háború, annál nagyobb lesz az áremelkedés. A tavasszal pedig nemcsak azért lesz minden drágább, mert — mint fentebb említettük — a hadviselők és semlegesek a délkeleturópai államokban lesznek kénytelenek áruikat beszerezni, hanem azért is, mert az aratás előtt minden megdrágul.

A kormánynak tehát nem az árakat kell rendeletileg letörni, hanem rendeletileg a béreket és fizetéseket emelni. Ebben lehet kiegyenlíteni a gazdasági és szociális egyensúlyt és senki sem panaszkodhat majd az ár-emelkedésre.

Délkeleturópa gabonatermése

Nagy buza felesleggel rendelkezőnek a délkeleturópai államok

Németországban ma nemcsak saját gabonatermésüket tartják nyilván, hanem figyelemmel kísérik a délkeleturópai államok mezőgazdaságát és annak eredményeit is. Németország szempontjából ezeknek az államoknak a termése éppen olyan fontos, mint saját aratása, mert a balkáni és dunamelléki államok különösen ma a háború alatt, igen nagy szerepet játszanak Németország élelmiszerrel való ellátása terén. Német megállapítás szerint is

Kitűnő termés volt az idén a délkeleturópai államokban, és lapjaik, valamint szaklapjaik behatóan foglalkoznak az államok gabona készleteinek és főleg kiviteli feleslegeinek ismertetésével. Németországi lapok alapján közöljük az alábbi jelentést is, amely beszámol a délkeleturópai államok idei terméseredményeiről.

Magyarország az 1938/39. gazdasági évben 3.28 katasztrális hold területen búzát, 2.22 holdon tengerit, 1.22 holdon rozsot, 950.000 holdon árpat és 450.000 holdon zabot termelt. A terméseredmény a következő volt: búza 30.7 millió mázsa, 3.8 millió mázával több, mint tavaly, tengeri 22.5 millió mázsa, 4.1 millió mázával kevesebb a tavalyi rekordtermésénél, a rozs 9 millió mázsa volt, 1 millióval több a tavalyinál, árpa 7.8 millió mázsa 600.000 mázával több a tavalyinál, zab 3.6 millió mázsa 500.000 mázával több a tavalyinál. Ezekhez az adatokhoz hozzá kell még számítani Kárpátalja termését is, bár az ottani termés nem elegendő lakossága ellátására és ezért a fenti termésből egy bizonyos részt Kárpátalja lakosságának élelmezésére is kell majd fordítani. Mindezek ellenére

Magyarországnak 12.8 millió mázsa búzája marad kivitel céljaira.

Ennek nagyobb részét Németország és Olaszország veszi át. A magyar kormány ezenfelül szabad devizájú államokba is igyekszik búzát eladni. Eddig 800.000 mázsát adott el szabad deviza ellenében. A tengeriből nem jut kivitelre, mert a sertéshizlalóknak az legész termésre szükségük lesz.

A romániai aratás is jól végződött, amennyiben 39 millió mázára becsülik a búzatermést, ami 10—15 millió mázsa kiviteli felesleget jelent.

A 62 millió tengeri termés 9 millió mázával több a tavalyinál és mivel a belső fogyasztás céljaira legfeljebb 45 millió mázsa kell, 17 millió mázsa marad kivitel

céljaira. A 4.84 millió mázsás rozs termés 330.000 mázával volt kevesebb a tavalyinál, de még mindig egy millió mázával magasabb az 1933—1937. évi átlagtermésénél. Nagyon gyenge termést hozott az árpa, mindössze 9 millió métermázsát, ami 3.5 millió mázával marad az 1933—1937. évek átlagtermése alatt. Az 5.5 millió mázsás zabtermés 900.000 mázával több a tavalyinál, de 1.15 millió mázával kevesebb az 1933—1937. évek átlagtermésénél. A romániai kivitel pillanatnyilag szünetel, de a Romániában az elmúlt években épült közraktárak lehetővé teszik nagy gabonamennyiségek tartálkolását.

A jugoszláv búzatermés 27 millió métermázsát volt, amiből **2.5 millió mázsa marad kivitelre.**

A tengeri termés gyenge volt, amennyiben a 37 millió mázsás termés 17 százalékkal alatta marad az 1933—1937. évek átlag és 22 százalékkal a tavalyi év rekordtermésének. Kivitelre az idén nem marad tengeri. A 2.45 millió mázsás rozstermés valamivel jobb volt a tavalyinál, ugyanez áll a 4.34 millió árpa és 3.46 millió zabtermésre is.

Bulgária tavalyi búzatermése 21.5 millió mázsa volt, míg **az idei csak 19.4 millió**

A 8.9 millió mázsás kukoricatermés kielégítő volt és ebből valamit külföldre is szállíthatnak. A 2.46 millió mázsás rizstermés 350 ezer mázával volt jobb az elmúlt évek átlagos termésénél, az árpa 400.000 mázával hozott többet a tavalyinál, összesen 3.34 millió mázsát, az 1.4 millió mázsás zabtermés is kedvezőbb a tavalyinál 400.000 mázával és 100.000 mázával van az utóbbi évek átlagtermése felett.

A szlovákiai aratás általánosságban kielégítő volt és körülbelül **800.000 mázsa marad kivitelre.**

Szlovákia jövőre kisebb területen termel majd árpat és helyett rozs, repcemag és szójabab termelését fokozza majd.

A Münchner Neueste Nachrichten — amely a fenti adatokat hozza, — a következőképpen fejezi be cikkét: A politikai helyzettel összefüggésben Európa délkeleti részén is élelmiszer tartalékokat gyűjtenek, éppen úgy, mint a kontinens többi részein. Ennek érdekében külön hivatalokat is felállítanak, azonban ennek ellenére is nagy mennyiségeket kell külföldre szállítani és ez a kivitel elsősorban a nagynémet gazdasági terület ellátása szempontjából bir jelentőséggel.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

6 közlemény

ELSŐ RÉSZ

Az Ipartörvény (Ipt.) általános rendelkezései

ÉPÍTŐ ÉS ELEKTROTECHNIKAI IPAROK (Gradjevinske i elektrotehničke radnje).

Az építőipar magában foglalja az építési munkálatok végrehajtásának minden fajtáját.

Építő ipart üzhetnek (36. §):

1. építésmérnökök és műépítészek,
2. építőmesterek,
3. köműves mesterek, ácsok, kőfaragók és kútfurók.

Olyan munkálatok kivételével, amelyek valamilyen más ipar körébe tartoznak, (asztalos, lakatos, üveges, mázó, szerelő, stb.) s amelyeket az épületeken végre kell hajtani, az építőipar tulajdonosai arra jogosított iparosokkal tartozik végeztetni. (46. §).

Akik építési munkálatokat végeznek, az általuk kidolgozott és végrehajtott összes munkálatokért felelősek.

Minden építkezésnél látható helyen ki kell függeszteni az építésre jogosult vezető nevét és cégjegyzését. (48. §).

Az elektrotechnikus iparok körébe a következő munkálatok tartoznak: (50. §)

1. elektrotechnikai,
2. villanyszerelő.

Az elektrotechnikus ipart a következők gyakorolhatják:

1. Jogosított elektrogépészmérnök,
2. elektrotechnikusok.

AZ EGYIK IPARÁGRÓL A MÁSIK IPARÁGRA VALÓ ÁTTÉRÉS.

Ugyanaz a személy egyidőben többféle ipart üzhet, ha az azokra vonatkozó valamennyi törvényes feltételnek megfelel (4. §).

Az egyik iparról a másik iparra való átlépés alkalmával, ha az illető ipar a munka módjára és természetére való tekintettel rokoniparnak számít, a tanonc, vagy segédidejébe beszámítják az eddig eltöltött időt.

Az ilyen átlépéshez szükséges, hogy az illető iparban való tanulás és foglalkoztatás előirt bizonyítékai nélkül, előzőleg mestervizsgát tegyen abból az iparból, amelybe átlépni kíván.

Az egyik iparról a másik iparra való átlépésnél, vagy több a 23. § 1. bekezdés pontjaiban megjelölt iparok egyidejű üzésénél, elegendő ez iparok egyikéből a vizsga letétele. Pl. ha egy személy letette a mestervizsgát az üvegcsiszoló iparból (23. § 4.) foglalkozhat tükörkészítő munkával is, anélkül, hogy ebből az iparból külön mestervizsgát tenne, tekintettel, hogy ez a 23 § 4. bekezdésének pontjaiban megjelölt iparág (üvegcsiszoló, üvegveszők, tükörkészítők) és rokoniparnak tekintendő. Ilyen esetben az átlépést csak írásban kell bejelenteni az illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságnál és a bejelentéshez az üvegcsiszoló iparra szóló jogosítványt kell csatolni. (Ipt. 31. § 3. pont).

GYÁRIPAROK (Industrijske fabričke radnje).

Gyáripark a termelés módjára való tekintettel azok a vállalatok, amelyek a gyártmányokat, műhelyekben vagy állandó helyen munkamegosztás alkalmazásával kidolgozzák, vagy átdolgozzák és nagyobb számú munkást foglalkoztatnak, a munkát pedig rendszeresen motorikus erő felhasználásával végzik és termékeiket raktárra, vagy nagyobbmértű rendelkezésre készítik. (32. §).

Gyáripár az illetékes közoktatási hatóság jogosítványa, illetőleg engedélye alapján üzhető.

Gyáripár üzemet üzemvezető is vezethet, ha a törvény feltételeinek megfelel.

Ha a 23. szakaszban (kézműves iparok) felsorolt foglalkozások egyikét gyári módon üzik, akkor nem szükséges a szakképzettség igazolása.

KERESKEDELMI ÜZLETEK (Trgovačke radnje).

A kereskedés mint iparjogosítvány nem egyéb mint jogosult kereskedelmi ügyletekkel iparszerűleg foglalkozni. Kereskedelmi üzletek vezetésére külön szakképzettség igazolása szükséges. A képzettség igazolásul két évi tanonci (inasi) minőségben eltöltött idő és valamelyik kereskedelmi üzletben eltöltött két évi segédi alkalmaztatás szolgál (19. §). Teljes képzettségnek tekintik az elvégzett közép és vele egyenlő szak-, vagy felsőbb iskolákat. A polgáriiskola, közép vagy vele egyenlő szakiskola négy osztályának elvégzése helyettesíti a tanoncidőt és egy évi foglalkoztatást. (19. §).

Aki nem rendelkezik külön szakképzettséggel, a kereskedelmi munkálatokat képesített üzletvezető révén végezheti.

Piaci (kofák) és hasonló apró kereskedelmi üzletek üzésénél semmilyen esetben sem követelnek külön képzettséget.

(Folytatjuk)

Palotákat házakat és telkeket

legkedvezőbben vehet-eladhat a

„Sekulic”

közvejtő
iroda utján

BEOGRAD
Pašićeva br. 6.
(mezasin levo)

Csakis akkor lehet biztos abban, mennyi a pontos idő, ha „RO-KA” elektromos batériás órája van, amely kezelés nélkül állandóan pontosan működik

Jugoszláviai vezérképvislet:

KONRATH D. D. - SZUBOTICA

BEOGRADI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

November 20.

London (egy font) 175.35—172.15, Páris (100 frank) 99.60—97.30, Newyork (100 dollár) 4481.25—4421.25, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 líra) 226.55—223.45, Amszterdam (100 holl. frt.) 2384—2346, Berlin (100 márk) 1793.88—1776.12, Brüsszel (100 belga fr.) 737.20—725.20, Szaloniki (100 drachma) magánkliring 35.02—34.32, Newyork magánkliring 5520—5480, Berlin magánkliring 1440—1420.

Allampapírok: 7%-os beruházási kölcsön 100.50—99.50, 7%-os Hip. bankkötvény —98.50, 8%-os külföldi kölcsön 94.25—93.75, 9%-os külföldi kölcsön 90—89.50, 4%-os agrárkölcsön —54, 2 1/2%-os Ratna steta 437.50—436.75, kötés 437, 6%-os bégluk 80.75—80.50, kötés 80.75, 6%-os dalmát agrár 76—75.50, kötés 75.75, 6%-os erdőkötvény 74—73, kötés 74.

Részvények: Narodna Banka —4700, Agrarna Banka —204.50.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 175—180, bácskai 175—180, szémi 175—180, szlavóniai 175—180, felsőbácskai 185—190, bánáti 175—180, felsőbánáti 185—190, Tisza, bácskai uszályból 185—190, Tisza, bácskai uszályból 185—190, dunai hajórakomány 180—185, tiszai csatornai hajórakomány 180—185, begai hajórakomány 185—190. Rozs, bácskai vasut 140—142. Zab, bácskai vasut 148—150. Árpa, bácskai 63—64 kgos 160—165, szerémi 63—64 kgos 160—165, bácskai tavaszi 67—68 kgos 185—190, baranyai tavaszi 195—200. Tengeri, bácskai vasut prompt 137.50—140, száritott indiai paritás 132.50—135. Bab, fehér bácskai 2%-os 360—370. Buzaliszit: Nullás g és g 275—295, kettes 255—275, ötös 235—255, hatos 215—235, hetes 185—195, nyolcas 120—130. Korpa, prompt 117.50—122.50 Sertésszír nagyhordókban és kánában brutto nettóért: 16—17. Irányzat lanyha.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 984, London 1436.50, Newyork 445.57, Brüsszel 73.12, Milánó 22.50, Amszterdam 236.50 Berlin 178.50, Szófia 5.50, Bukarest 3.40.

«(★★★)»

A LITVANIAHOZ ÉS OROSZORSZÁGHOZ CSATOLT LENGYEL TERÜLETEN KÖLCSONÖSEN KICSERÉLIK A LITVÁNOKAT ÉS OROSZOKAT

Tán azt jelenti ez a népcseré, Hogy egyiknek sincs más földjén tere? Vagy azt, hogy ahol eszmét nem cserélnék, Nincs másnak helye, mint ily népcserének?

FANYAR TÓBIÁS

□ A jövő hónapban kezdődnek meg Budapesten a jugoszláv—magyar kereskedelmi tárgyalások. Beográdból jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy a jugoszláv—magyar kereskedelmi tárgyalások december elején kezdődnek meg Budapesten. A jugoszláv—magyar kereskedelmi szerződés ez év végén jár le.

□ Az állatexportőrök beszűntetik a sertésszállítást Csehországba. Beográdból jelentik: A Jug. Kurir úgy értesül, hogy a sertésexportőrök, kereskedők, szövetkezetek és hivatalos képviselői megbeszélést tartottak, amelyen a cseh—morva protektorátusba történő sertésszállítás kérdéssel foglalkoztak. A kivétel, illetve a kivitt sertések árának kifizetése nagy nehézségekkel jár, mert Jugoszlávia klirngkövetelése a cseh—morva protektorátustól 55.9 millió dinár, közel hét millió dinárral több, mint volt november 8-án. A kiviteli érdekeltségek megbízottai ezért elhatározták, hogy, amennyiben a sertések árának kifizetése nem lesz gyorsabb, akkor a jövő hónap elején beszüntetik a sertéskivittelt Cseh-Morvaországba.

□ Meztelenség a kártétele az elraktározott zöldségben. Mikor a zöldség-és főzelékfeléket elraktározzuk télire, akaratlanul is beviteljük azokkal a meztelenségeket is kisebb—nagyobb számban. Eeinte észre sem vesszük a jelenlétüket, habár az ezüstösen fénylő utjuk elárulja őket, csak később, ha a sok megrágott zöldség-és főzelékféle kezünkbe kerül, akkor keressük a kártételeket és végül is megtaláljuk a meztelenségét, mint tettezt. Ősszel, mikor már a levegő páratartalma is nagyobb, a meztelenség is jobban érzi magát és így mozgékonyabb lesz, többet kóborol, tehát könnyebben is jut be a krumplics, káposztás vagy zöldséges verembe, vagy pincébe, hol azután a kellő nedvességet megtalálva jól érzi magát. Ha krumplics, zöldséget, káposztaféléket veremünk el télire, ügyeljünk a válogatásnál, hogy eltevésre csak teljesen ép, egészséges anyag kerüljön, mert a megrágott, üreges növényben vagy növényi részekben könnyen meghuzódhat a meztelenség is és ott a raktárban folytatja a pusztítását. Az ilyen megrágott anyag könnyen fertőzhető rothadást előidéző gomba-és baktériumcsírákkal is, tehát a pusztulás is rohamosabb lesz. A jól megválogatott anyaggal kevesebb lesz a meztelenség behurcolási veszélye is. Ha a raktárban már benn van a meztelenség, úgy pusztíthatjuk ki, ha a növények vagy növényi részek közéit hamuval vagy porított mésszel hintjük fel, mert ha ebbe belekeveredik a csiga, az a talpát égeti, fokozottabb nyálka elválasztására ingerli és ebbe belepusztul. Ha a teleltetésre használt helyiség sarkába nyirkos rongyokat helyezünk el, ebbe is sok csiga húzódik bele és azután ezeket megsemmisíthetjük. A hamuval, mésszporral való felhintést hetente meg kell ismételnünk csiga van.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

MA PREMIÉR

Az Idény legérdekesebb filmje:

SERGEANT BEERY

Hans Albers Herma Relin Gerd Köst

BEDÖRZSÖLESRE fejfájásnál, fogfájásnál, derékfájásnál, kezek-lábak szaggatásánál varázslatosan hat 3 csepp »NÖVÉNYHARMAT«, a közismert ezerjón háziszser. Vigyázat! Csak zöld csomagolásban való! Ára patikákban, üzletekben 12.— dinár. 7494

Mulatságon ettünk, ittunk, csömör lett belőle

Bevezünk néhány csepp Pentát és a bajnak vége

Kapható gyógyszerárakban és kereskedésekben

gyógy növény extract ara üvegenként 12 Dinár.

ALLAST KERES

FIATAL többévi bizonyítványokkal, szerb, magyar, német nyelvtudással és 5000 dinár óvadékkal rendelkező ember hozzáillő állást keres. Horváth Mihály, Zemun, Cara Dusana 135. 7525

5000 DINÁR óvadékkal rendelkező, négy nyelvet beszélő családos fiatal ember, kitanult kereskedő, bármilyen állást keres. Cim: László, Noviszád. Sumadijszki trg 14. 7539

FENYKÉPESZEGÉDNŐ állást keres. Fischer Jozefina, Noviszád, Aleksza Santicsa 16. 7561

ELADÓ

USZTAVSZKA UCCA 52. számú ház eladó. Érdeklődni: Tobolka Rudolf, Noviszád, Bracska Ribnikara 26. 7476

KOVÁCSSZERSZÁM, komplett, eladó. Özv. Molnár Lajosné, Temerin. 7560

METEORKÁLYHA csövekkel 300 dinárért eladó. Érdeklődni: Szubotica, Strossmayerova 11, a házmesternél. 530

KIADÓ

SZEP KETSZOBÁS uccai lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Noviszád, Szlovácska ucca 28. 7509

Noviszád központjában, igen jó helyen szálloda 14 szobával, nagy teremmel, kerthelyiséggel bérbeadó. Cim a kiadóban. 7568

KETSZOBÁS LAKÁS mellékhelyiségekkel, Szuboticán, Jukićeva u. 34 alatt december elsejére kiadó. Érdeklődni az Ulreich-féle fűszerkereskedésben. 531

KERESLET

KALAPSZALONHOZ társat keresek. Úgyes, jó munkást főke nélkül. Irásbeli ajánlatokat »Biztos megélhetés« jellegre a kiadóhivatalba kérek 7559

SZTÁRIBECSEN, napi néhány órai elfoglaltsággal nyugdíjas hivatalnokot keresünk. Ajánlatokat »D. R.« jellegre a noviszádi kiadóhivatalba kérünk. 7562

SZORGALMAS fiatal embert mindenesnek felvesz a Hang-cukrászda, Noviszád, Mileticseva 4. 7567

KERESEK azonnali belépésre jó munkás minden cselédlyant, Noviszád, Tanurdzsics-palota II, emelet 16 szám. 7565

KÜLÖNFÉLE

SOHASEM LESZ KERESLET NÉLKÜL az, aki nálam mérlegképes könyvelővé képeztetni ki magát. — Kérjen prospektust! Borbély Lajos, könyvszakértő, Noviszád, Postfah 75. Lakás: Kralja Petra II. ulica 162. számú ház melletti uj uccában. 6000

Dr. FILIPON CRÈME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W. Audi-Horch

gépkoosi képviselő

AUGUST KUTALEK.

Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

20.000 drb

gyönyörűen fejlett 3 éves bistrical szilvafacsemete 4000 dinárért ezre eladó. »HORTUS« kertészeti telepek. Szubotica, telefon 66. 450

„Orthopäd“ cipőket

minden fájós lábára, a legújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Željnski tér 2

ÉRDEKLŐDÉS

- Ön iszik?
- Az az én dolgom.
- És egyéb dolga is van?

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **Andree Dezső**
A kiadóhivatal vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy hóra . . . . . 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három hóra . . . . . 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)
zlati svájci névno Megjelenik naponta Post.čekovni račun — Postacselekszámia: Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692